

“Harvard’da ve Kahire’de bulundum, Doğuyu da gördüm Batıyı da”

Bir İstanbul beyefendisi, Saygıdeğer dekanımız, Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın Hocamız başarı dolu hikâyesini Medipost’a anlattı. Akif Hoca’nın hayatı biz gençlere 3’te.

Down Sendromlu çocuklar nasıl beslenmeli?

Yuvarlak yüzleri, basık ve çekik gözleri ve düzleşmiş küçük burunları ile birbirine çok benzeyen 47 kromozomlu bu özel çocuklar, genellikle boy ve ağırlık açısından daha yavaş büyür, 4’te

Filmler, masallar ve rüyalar ve Sadık Yalsızuçanlar

Denemeci, romancı, hikâyeci, tastamam bir yazar, kaleminden ilahi aşk damlayan bir yazar, bol bol yazan bir yazar... Sadık Yalsızuçanlar’ı kısa bir paragrafta anlatmak kolay değil. Bu toprakların, Anadolu coğrafyasının

engin birikiminin kâğıda aktığı genç deryalardan biri o. İstedik ki tanımayanlar tanımısın, edebiyatı tasavvuf hamurunda yoğurduğun kitaplarından daha çok kişi istifade etsin. Sadık Yalsızuçanlar’ın dünyasına buyrun... 5’te

MEDİPOST

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ GAZETESİ

MAYIS 2014 - 7. SAYI

Hüsni hat

Hüsni hat; estetik ve geometrik kurallara bağlı kalarak güzel yazı yazma sanatıdır. Hat, sözün veya ruhta gelişen fikir ve duyguların yazı aracılığı ile resmedilmesidir.

Sayfa 10’da

Medipol öğrencileri, baharı bilim şenliği ile karşıladı

Bilim Şenliği’nin 3.’sü Kavacık Yerleşkesinde gerçekleştirildi. 6-7 Mayıs’ta 2 gün süren etkinlikte öğrenciler hazırladıkları projeleri sözlü, poster ve sergi şeklinde sundular. Hukuk Fakültesi öğrencilerinin icra ettiği “farazi duruşma” gene büyük ilgi gördü.

Etkinliğin açılışına ilgi büyüktü. Rektör Prof. Dr. Sabahattin Aydın, Rektör Yardımcısı ve Genel Sekreter Prof. Dr. Ömer Ceran, Genel Sekreter Yardımcısı Zeki Ağralı,

Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. M. Akif Aydın, Eczacılık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Şeref Demirayak ve Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hüseyin Arslan ile çok

sayıda öğretim üyesi, idari personel ve öğrenci etkinlikte hazır bulundu. Açılış konuşmasını yapan Rektör Sabahattin Aydın, bu tür bilimsel çabaların üniversiteler için öne-

mine değinirken katkı sunan tüm öğretim üyelerine ve öğrencilere teşekkür etti. Aydın’ın ardından öğrenciler sözlü sunumlarına başladı. İlk 2 sunumun ardından Hukuk Fakültesi öğrencilerinin hazırladıkları “farazi duruşma” formatındaki interaktif sunuma geçildi. Temsili bir davanın görüldüğü program, Rektör Sabahattin Aydın, öğretim üyeleri ve öğrencilerin yoğun ilgisi altında başladı. Bir barda yaşanan cinayetin temsili olarak görüldüğü dava, 2,5 saatin sonunda karara bağlandı. Öğle yemeği arasının ardından devam eden bilim şenliğinde Tohum Otizm Vakfı, LÖSEV ve Tema Vakfı stant açarak yerlerini aldı. Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Esra Çikler Dülger’in koordinatörlüğünde, Sağlık Kültür ve Spor Dairesi’nin çabalarıyla gerçekleştirilen etkinlik, yapılan ödül töreninin ardından sona erdi. 07.05.2014

Ateş çemberinden geçen ülke: Mısır

Pek çok otoriteye göre Mısır, Türkiye’nin 28 Şubat sürecinden geçiyor. Mursi ile atılan demokrasinin ilk adımları, Tahriir’deki gösterilerin davetine icabet eden askerlerin postallıyla ezildi. Mısır için şu anda ümit yok. Yarın... Onu yarın göreceğiz. 6’da

Evlât ve kardeş katli: Canilik mi, fedakârlık mı?

Kardeş katli meselesine gerçekçi bir pencereden baktığımızda, haftalık bir pembe dizinin zihinlerde oluşturduğu hırslı, gözü dönmüş ve taht düşkünü adamlardan bahsedemeyiz. O büyük insanları yetiştiren ilim, edep ve terbiyenin; sırf taht hırsı için kendi ailesinden cana kıymak gibi adice bir tutumu ortaya çıkarması düşünülemez. Kazın ayağı hiç de öyle değil. Nasıl olduğuna buyrun birlikte bakalım...

7’de

Futbolun hâkimleri: Hakemler

Sonucu ne olursa olsun hiçbir tarafı mutlu edemeyen, toplum tarafından bir türlü kabullenilemeyen bir meslek. Belki sadece Türkiye’de değil ama en çok bu topraklarda silahlarımızı doğrulttuğumuz, günah keçisi ilan ettiğimiz bir meslek; futbol hakemliği. 11’de.

“Sağlık Yönetimi Zirvesi” sona erdi

Medipol Korosu hicazkâr şarkıları ve tangoları başarıyla seslendirdi

İstanbul Medipol Üniversitesi Türk Müziği Korosu, hicazkâr şarkılar ve tangoları seslendirdi. Ahmet Mithat Efendi Kültür Merkezi’nde yapılan konserde hicazkâr şarkılar ve tangolarından oluşan repertuar seslendirildi. Konserin ilk bölümünde hicazkâr şarkılar, ikinci bölümde ise tangolar seslendirildi. Türk Müziği Sanatçısı Aylin Şengül

Taşçı’nın şefliğinde sahne alan koroya kanunda Can Yıldırım, kemanda Baki Kemancı, udda Gürcan Yaman, klavyede Şevket Aşıkuzun, akordeonda Bekir Sakarya, viyolonselde Murat Sungü ve ritimde Erkan Kanat eşlik etti. Haftalarca konser için hazırlanan koronun şarkıları izleyicilerden yoğun alkış aldı. 26.02.2014

Sağlığın liderlerini buluşturan “Sağlığın Yönetimi Zirvesi” 27-28 Mart’ta Medipol Üniversitesi Kavacık Kampüsünde gerçekleştirildi. Rektörümüz Prof. Dr. Sabahattin Aydın’ın açılış konuşması ile başlayan zirvede Prof. Dr. Osman Hayran hastane yönetimi, Cem Köylüoğlu ise sigortacılık hakkında konuşma yaptılar. Düzenlenen panellerde İstanbul Sağlık Müdürü Prof. Dr. Selami Albayrak, İl Halk Sağlığı Müdürü Doç. Dr. Mustafa Taşdemir, İstanbul Anadolu Güney Kamu Hastaneleri Genel Sekreteri Dr. Tuncay Palteki, İstanbul Beyoğlu Kamu

Hastaneleri Birliği Genel Sekreteri Dr. Güven Bektemur, OHSAD Genel Başkanı Dr. Reşat Bahat, OHSAD Genel Sekreteri Dr. Cevat Şengül, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Haydar Sur, İstanbul Üniversitesi Hastaneleri Genel Direktörü Doç. Dr. Haluk Özsarı, Maphre Sigorta Sağlık Başkanı Baki İtez, Medipol Üniversitesi Hastanesi Medikal Direktörü Prof. Dr. Gazi Yiğitbaşı, LİV Genel Müdürü Meri İstiroti ve Memorial Genel Müdürü Uğur Genç tebliğlerini sundular. 28.03.2014

MEDİPOL'DEN HABERLER

Medipol ile İETT arasında Sağlıklı Beslenme protokolü imzalandı

Protokole ilişkin imza töreni İETT İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü Binasında yapıldı. Törende Rektörümüz Prof. Dr. Sabahattin Aydın ile İETT Genel Müdürü Dr. Hayri Baraçlı, protokole imza attı. İlk aşaması tamamlanan ve ikinci aşamasına geçilen proje kapsamında metrobüs şoförleri ve işçilerin beslenme durumları, kan biyokimya göstergeleri ve vücut ölçümleri alındı ve değerlendirildi. 02.12.2013

Türk Hukukunda Arabuluculuk Medipol'de tartışıldı

Türk Hukukuna yeni giren bir kurum olan Arabuluculuk, Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından düzenlenen bir sempozyumda masaya yatırıldı. 25 Nisan'da Kavacık Kampüsünde düzenlenen "Türk Hukukunda Arabuluculuk ve Sağlık Hukukunda Arabuluculuğun Yeri Sempozyumu"nda Medipol, Marmara, Hacettepe ve Aydın Üniversitelerinden öğretim üyelerinin yanı sıra Adalet Bakanlığı'ndan yetkililer konuşmalar yaptı. Sempozyumda Adalet Bakanlığı'nı Arabuluculuk Dairesi Başkanı Hakan Öztartar ile Arabuluculuk Dairesinden Av. Nihat Şimşek temsil etti. 25.04.2014

Medipol, Parlamentonun en genç milletvekilini ağırladı

AK Parti İstanbul Milletvekili Bilal Macit, Kariyer ve Gelişim Kulübü'nün davetlisi olarak geldiği Medipol Üniversitesinde öğrencilerle buluştu. Kavacık Yerleşkesinde öğrencilere hitap eden Macit, öğrencilik yıllarından ve nasıl milletvekili seçildiğinden bahsetti. Ünlü Alman düşünür Goethe'nin sözünden yola çıkarak gençlere "Taraf olun" tavsiyesinde bulunan Macit, Suriye'deki olaylara değinerek taraf olmamanın da en az yanlış tarafta olmak kadar kötü sonuçlar doğuracağını kaydetti. 31.12.2013

Hamileye ilk kez radyasyonsuz anjiyo

2004 yılında radyasyon olmadan geliştirdiği yöntemle hamile bir hastaya kalp pili takan, Medipol Üniversitesi Hastanesi Çocuk Kalp Damar Cerrahisi Prof. Dr. Volkan Tuzcu, aynı yöntemi anjiyo için de kullanmaya karar verdi. Normal bir anjiyo 45 dakika sürerken, elektrofizyolojik kateter kullanılarak 3 boyutlu sanal görüntüyü eko ve elektrofizyoloji desteği ile sağlayan radyasyonsuz anjiyo tam 2 saat sürdü. Ve böylece bir kalp kateterizasyonu dünyada ilk kez radyasyonsuz yapılmış oldu. 06.01.2014

33. Uluslararası İstanbul Film Festivali notlarım

Nisan ayını arkamızda bırakmazla birlikte geride kalan sadece güzel kokulu bahar yağmurları değil, aynı zamanda 200'ü aşkın film ve yüzde bıraktığı tebessümler, geçmişe dönüşler, pişmanlıklar, mutluluklar ile 33. Film Festivali idi. 5-20 Nisan tarihleri arasında gerçekleştirilen festival ile ilgili, sınavlarımızla paralel tarihlerde olduğu için takip edebildiğim kadarıyla aldığım notları sizinle paylaşmak istiyorum ki belki vizyonda ya da DVD'de izleyebilirsiniz.

Öncelikle size tavsiye etmem gereken ilk film "Sözler ve Resimler" ... Karizmatik bir yazar ve saygın bir ressam bir okulda öğretmen olarak çalışmaya başlıyorlar. Bir resmin bin söze bedel olup olmadığı konusunda tüm okulu etkisine alan bir rekabetle başlayan ilişkilerinin aşka dönüştüğü bir romantik komedi...

İkincisi ise "Attila Marcel". Film, annesi ve babası küçük yaşta ölen ve 2 teyzeyle yaşayan Paul'un bir gün komşusunun aslında annesi

ve babasının nerede olduğunu bildiğini söylemesi ile değişen hayatını anlatıyor. Filmin yönetmeni ise "Sihirbaz" filminden tanıdığımız Sylvain Chomet..

Şimdi gelelim festivalin ödül törenine. Geçen sene olduğu gibi bu sene de törende Onur Ünlü rüzgârı esti. "İtirazım Var" filmine getirilen 18 yaş sınırı törene damga vuran olaydı. "İtirazım Var" ile En İyi Yönetmen ödülünü Onur Ünlü, En İyi Erkek Oyuncu ödülünü ise Serkan Keskin aldı.

Bu sene kendisine adeta bir "lale

bahçesi" kuran isim ise Tayfun Pirselimoglu oldu. "Ben O Değilim" adlı filmi ulusal alanda En İyi Film olarak seçildi. Ayrıca film, En İyi Senaryo ve En İyi Müzik alanında da ödüle layık görüldü. Filmin müziklerini Giorgos Koumentakis'in yaptığını ve mutlaka birkaç dakika ayırıp eserlerini dinlemenizi de tavsiye etmeden geçemeyeceğim. Uluslararası alanda ise Altın Lale'yi "Körlük-Blind" filmi ile Eskil Vogt evine götürdü. Bir festival daha böylece geçti. Heyecanla 34. Film festivalini bekleyenlere selam olsun!

İstanbul'da bizi bekleyen yaz programı

Farkettim ki yazlarımda hep önceden gittiğim etkinliklerin özelliklerini, bende bıraktığı hisleri anlatıyorum. Bu yüzden önden birkaç etkinliği duyurmak için bu sayımızda size büyük heyecanlarla beklediğimiz birkaç etkinlikten bahsetmek istiyorum.

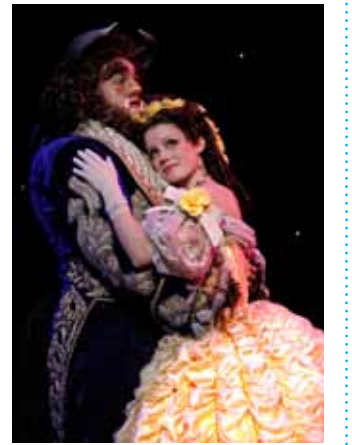
Uluslararası Opera Festivali

3-17 Haziran tarihleri arasında yapılacak olan festivalde sahnelenecek eserler şunlar:

Attila
Fatih Sultan Mehmet
Saraydan Kız Kaçırma
Birjan ve Sara
Beklenmedik Karşılaşma
Lüküs Hayat
Özellikle "Süreyya Operası"nda sergilenecek eserleri operayı tam anlamıyla hissetmek istiyorsanız mutlaka takip edin. Ayrıca Mozart'ın "Saraydan Kız Kaçırma Operası"nı deneyimlemeden festival noktalanmamalı.

Beauty and The Beast

Beauty and The Beast, tabi ki yine Zorlu Center PSM sayesinde ülkemizde görebileceğimiz nadide bir Broadway müzikali. 1993 yılından beri sergilenmeye devam eden müzikal, nihayet bizimle de buluşuyor. Geleceğini duyduğumda sevinçten havalara uçtum adeta. Ünlü müzikal Beauty and The Beast 8-19 Ekim tarihleri arasında bizlerle olacak.

Batı Avrupa ve Balkan ezgilerini birleştiren ve tam anlamıyla hayranlık uyandıran indie-rock grubu Beirut İstanbul'a geliyor. 2012'de bir kez daha Türkiye'ye gelmişlerdi. 17 Ağustos'ta Küçükçiftlik Park'ta tekrar unutulmaz

bir performans sergileyecekler. Hazır Beirut'tan bahsetmişken, şimdi Medipost'larnızı birkaç dakikalığına kucakınıza bırakıp akıllı telefonlarınızdan "Elephant Gun" şarkısını dinlemenizi ısrarla tavsiye ediyorum.

MEDİPOST

İstanbul Medipol Üniversitesi Öğrenci Gazetesi
Mayıs-2014, Sayı: 7

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Prof. Dr. Gürkan Öztürk

Yayın Koordinatörü
Ömer Çakkal

Grafik - Tasarım
Murat Çakır
Medicom

Katkı Sunanlar
Afra Baş, Ahsen Peker

Ayşe Sena Güllüoğlu, Burak Kaplan
Büşra Duran, Büşra Meltem Yılmaz
Enes Gültekin, Enes Yazar, Feride Ağır
Kevser Urhan, Lamia Öztürk, Neda Taner
Nurhayat Elif Sifil, Zeynep Şencan

Yönetim Adresi

İstanbul Medipol Üniversitesi
Unkapanı, Atatürk Bulvarı No:27 34083
Fatih-İstanbul
Tel: 0212 453 48 66

Baskı: Pınarbaşı Matbaacılık ve Reklam
Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Rami Kışla Cad. Topçular İş Merkezi
No:70/176 Topçular/İstanbul
Tel: 0212 567 56 71

Editör: ENES YARAR HUKUK 3

“Harvard’da ve Kahire’de bulundum, Doğuyu da gördüm Batıyı da”

Ben Harvard’da ve Kahire’de birer sene misafir araştırmacı olarak çalıştım. Harvard Hukuk Fakültesi’nde konferanslar verdim. Gerçekten benim akademik hayatım için önemli çalışmalarım oldu. Doğuyu da gördüm Batıyı da. Harvard’ın çok zengin bir kütüphanesi var. O kütüphaneden etkilenmemek mümkün değil. 18 milyona yakın kitap var Harvard’ın kütüphanesinde.

Bir İstanbul beyefendisi, Saygıdeğer dekanımız, Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın Hocamız başarı dolu hikâyesini Medipost’a anlattı. Akif Hoca’nın hayatı biz gençlere örnek teşkil edecek düzeyde ve gerçekten de başarının tesadüf olmadığını ispatlar nitelikte. Dekan Hocamızın çok önemli mesajları var.

Saygıdeğer Hocam nasıl bir öğrencilik hayatınız vardı? Neden hem ilahiyat hem de hukuk ve aynı zamanda? Bir de o dönemki adaletsizlik üzerine kurulu eğitim sisteminden kısaca bahsedebilir misiniz?

Benim ilk önce gittiğim fakülte Bugünkü adıyla Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, o günkü adıyla Yüksek İslam Enstitüsü. İlahiyat fakültesine başladığımda İslam Hukuku ilgimi çekmişti. O zamanlar İslam Hukukuyla ilgilenilebilmek için hukuku da bitirmenin iyi olabileceğini düşündüm fakat o zaman ki şartlarda imam hatip lisesi mezunları üniversiteye kabul olmuyordu. Hukuk fakültesine girme fikri ilahiyat ikinci sınıftayken aklıma geldi. Hemen lise fark derslerimi vermek için Mecidiyeköy Lisesine başvurduğum. Mecidiyeköy Lisesini bitirdim. O sene de hukuk fakültesine girdim. İlahiyat üçüncü sınıftayken hukuk birdeydim. İlahiyatı bitirince beni askere aldılar. Tecil yapmadılar. Beni hukuk dördüncü sınıftayken askere aldılar. Üniversiteye askerden gidip geliyordum, hatta 74 Kıbrıs harekâtı sırasında gelemedim izin çıkmadı. O yüzden askerlik süresince hukuk fakültesi uzadı bir yıl. Dördüncü sınıfı iki senede bitirdim.

Peki, Hocam zor olmadı mı iki farklı fakülteyi aynı anda yürütmek?

Enteresan bir şey oldu artık tesadüf müdür benim nasibimden midir bilemem ama hukuk fakültesine başladığım sene talebe hareketleri başladı Türkiye’de. Dolayısıyla hukuk fakültesi ha-

ziranda normal sınavlarını yapamadı boykotlar sebebiyle. 68 talebe hareketlerinin Türkiye’ye yansması olarak. Ben haziranda ilahiyatın sınavlarına giriyordum. Haziranda yapılması gereken hukuk fakültesinin sınavları temmuzda yapılıyordu. Dolayısıyla ben haziranda ilahiyat sınavlarını tamamlıyordum. Ondan sonra hukuku daha rahat götürüyordum. Diyebilirim ki talebe hareketleri aslında benim işime yaradı. İki sene böyle oldu. Zaten iki sene sonra da ilahiyat bitti. Eğer disiplinli çalışırsanız, son imtihan dönemine bırakmazsanız işinizi, zor da olmuyor. Ama hukuk zor bir fakülte sizler de biliyorsunuz. Ben disiplinli olduğum için pek de bir zorluk hissetmedim zaten prensip itibarıyla da büyük imtihanlardan bir gün önce dinlenirdim. Son ana bırakarak talebeliği yürütmedim açıkçası bu çalışma tarzımdan ben keyif aldım.

Saygıdeğer Hocam disiplinli bir hayat tarzınız olduğunu görüyoruz. Üniversite yıllarında bir de iş hayatına atılmışsınız bu konuyla ilgili bizlere neler anlatabilirsiniz?

Doğrudur. İş hayatına atılmak konusunda birçok iş yaptık. Disiplinli olunca, bir de şartlar beni disiplinli kıldı. Ben İstanbul imam hatip okulu mezunuyum. Orası gerçekten çok iyi bir okuldu. Şuradan belli oradan mezun olup bugün politikada, yerel yönetimlerde başarılı olan çok dostlarım, arkadaşlarım var. Biz orada çok iyi bir eğitim gördük. Biz zaten orada disiplinli yetiştik o da devam etti hiç bozulmadan. Bunun yanı sıra ufak tefek ticari işlerle de uğraştım o da bana ayrı bir zenginlik kattı. Yayıncılık yaptım, gazetecilik yaptım, öğretmenlik yaptım hepsinden biraz hevesimi aldım diyebilirim. Ama hiçbir zaman birinci hedefim olan akademisyenliği gözden uzak tutmadım.

Saygıdeğer Akif Hocam hem hukuk hem de tarihi çok sevdi-

ğinizi biliyoruz. Bu kapsamda bizlere de hukuk tarihini çok sevdirdiniz. Merak ediyorum da bu alanlara ilginiz ne zaman başladı?

Ben askerden geldikten sonra akademik faaliyetlere başladım. Hukuk fakültesinde doktora yapmak istedim. O zamanlar hatırlıyorum da yüksek lisans yoktu doğrudan doktora başlıyordunuz. İsmi lazım değil iki tane hocama İslam Hukuku üzerinde çalışmak istediğimi söyledim. İslam hukuku olarak ve hukuk tarihinin bir bölümü olarak çalışacaktım. Her iki hocam da bana bu imkânı sağlamadılar. Burada bizim bunu yürütmemiz zor olur dediler. Bende o sırada açılan bir imtihanı kazanmış Edebiyat Fakültesi İslam Araştırmaları Enstitüsüne asistan olarak girmiştim. Hukuk fakültesinde imkân bulamayınca bu sefer tarih bölümünde ama hukuk tarihi alanında tezimi yaptım. Benim birinci hedefim hukuk tarihi bölümüydü bu hedefimi hiç gözden uzak tutmadım. Osmanlı 1917 Aile Kanunu ve o dönemdeki aile hukuku alanında-

ki gelişmeleri tezime konu ettim. O tezimi bitirdikten sonra da o sırada 2537 sayılı kanunla birçok yeni üniversite kurulmuştu. Bu arada Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi kurulmuştu. Bende oradaki hukuk tarihi kürsüsüne başvurduğum. Zaten kimse de yoktu. İstemeyerek de olsa beni aldılar (Gülüyor.) Bizim yetiştiğimiz dönemlerde biz birçok zorluklarla mücadele etmiş bir nesiliz. İmam hatip kökenli olmamız hep bir engel olarak önümüze çıktı. Ama doğrusu bundan ben hiç yılmadım, bu bana ayrı bir güç verdi. Marmara Üniversitesinde başladım akademik hayatıma. Ve emekli olana kadar da yardımcı doçentliğim, doçentliğim, profesörlüğüm orada oldu.

Hocam neden savcılık, hâkimlik veya avukatlık değil de akademisyenlik? Akademisyenliğe sizi cezbeden ne oldu?

Lise çağlarımda akademisyen olmak benim aklımdaydı. O yıllardan beri hayatımı ona göre şekillendirmeye çalıştım. Mesela gördüğün şu kütüphanedeki kitapların çoğunu üniversite yıllarımda biriktirdiğim harçlıklarım ile aldım. Üniversite yıllarımda hem ben para kazandım hem de babamdan muntazam para aldım. Babama da söylemişim, senin gönderdiğinle kitap alacağım diye. Çok erken dönemden itibaren bilinçli bir tercih yaptım. Akademisyenlik hep birinci sırada yer aldı. Askerden döndüğümde yöneticilik teklifi falan da oldu ama istemedim onu çünkü bu durum benim akademik hayatıma engel olacağını düşündüm elimin tersiyle ittim onu. Tabi birazda kader bu ben edebiyat fakültesinde asistan oldum. Hukuk fakültesi olmayınca ilahiyat fakültesinde yapayım dedim doktoramı. O zaman enstitünün müdürü Erzurum’daki bir fakülteye bağlı olarak yaptırabiliyordu. Enteresandır oraya kaydolduk. Sınava gittim. Sınavı iptal etmişler geri döndüm. Sonra ikinci defa tekrar imtihan açıldılar bu seferde Ankara’ya kadar gittim fakat geri döndüm yoğun kış şartları sebebiyle. Öyle olunca tarihte yapayım dedim. Aslında hep aklımda aynı şey vardı hukuk tarihidir.

Saygıdeğer Hocam Harvard Üniversitesi’ndeki araştırmalarınız nasıldı?

Ben Harvard’da ve Kahire’de birer sene misafir araştırmacı olarak çalıştım. Harvard Hukuk Fakültesi’nde konferanslar verdim. Gerçekten benim akademik hayatım için önemli çalışmalarım oldu. Doğuyu da gördüm Batıyı da.

Harvard’ın çok zengin bir kütüphanesi var. O kütüphaneden etkilenmemek mümkün değil. 18 milyona yakın kitap var Harvard’ın kütüphanesinde.

Medipol Hukuk’u tercih listemize yazarken yeni kurulan bir üniversite olmasına rağmen akademik kadrosu dikkatimizi çekti biz öğrenciler olarak. Gerçekten de alanının en uzman hocalarıyla bizleri buluşturuyorsunuz. Hâlihazırda 3.sınıf öğrencisi olarak buna şanda da tanklık etmekteyim. Hocam, değerli hocalarımızı yeni kurulan üniversitemize davet etme süreciniz nasıl oluyor?

Köklü bir üniversiteden geliyor olmam bir avantaj tabii. Senelerdir Marmara’da görev aldım. Oradaki tüm meslektaşlarımla çok iyi iletişimim olmuştur. Senelerdir yönetim kurulunda yer aldım. Sanıyorum her fikirden insanlar bana güvenmiştir. Biliyorsunuz ki hocalarımızın birçoğu Marmara’dan, bunun yanı sıra İstanbul Üniversitesinden var, Galatasaray Üniversitesinden var. Hepsiyile dostluklarım var. Ders anlatımına güvendiğiniz, talebeyle olan ilişkisine güvendiğiniz hocalara imkân tanıyoruz ve siz de onlara güven verdiğinizizi kırmayıp geliyorlar.

“Tüm aile Galatasaraylı. Bu sayede huzur içindeyiz”

Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın’ın akademik hayatı dışındaki hayatı nasıldır? Ortalama bir akşamın nasıl geçiyor? Hafta sonlarınız nasıl? Popüler yerli dizilerden takip ettiğiniz var mı? Sinemaya ne sıklıkta gidiyorsunuz? Hangi takımı destekliyorsunuz?

Yerli dizilerden hiçbirini takip etmiyorum. Çünkü çok uzun sürüyor o kadar vaktim yok. Bunun yanı sıra internetten bazı yabancı dizileri takip etme imkânım oluyor. Bir de bildiğiniz üzere İSAM’da yöneticilik yapıyorum. Gerçi bu ay bitiyor o yöneticiliğim ama yaklaşık 10 yıldır orada görev yapıyorum. İki yerde birde yönetici olmak zor o yüzden orayı bırakıyorum. Benim engelli bir oğlum var onunla zaman zaman sinemaya gidiyorum. Yorgun olursam sinemada uyuyorum (Gülüyor) Korku ve aksiyon filmlerinden pek hoşlanmıyorum. Oğlum fanatik Galatasaraylı. Onunla birlikte her sezon yaklaşık 4-5 maçta gidiyorum. Bütün ailecek Galatasaray’ı destekliyoruz. Aile bu sayede huzur içerisinde (Gülüyor). Anneleri zaman zaman “Biriniz başka takımları tutun” diye yorumlar yapıyor fakat ben engelliyorum. Yoksa evde harp hiç bitmez (Gülüyor). Böyle iyi.

Değerli Hocam sizin hem akademik hayatınızı hem de birbirine sevgi bağıyla bağlanmış aile yapınızı örnek alıyoruz. Bu konuda ilerde yeni nesilleri oluşturacak biz gençlere tavsiyeleriniz nelerdir.

Bu biraz gayret biraz da kısmet meselesi. İnsanın hayatında bazı belirgin noktalar vardır. Oralarda seçimleri iyi yapmalıdır. Bunlardan biri iş seçimi, biri eş seçimi, diğer biri de fakülte seçimidir. Aslında birazda karşılıklı anlayış ve saygı meselesi var bu ilişkide. Şimdi gençler aşk evliliği falan diyorlar ama sevgi olması tabii güzel bir şey fakat yanında mutlaka saygı olmalı. Bu konuda eşlerin birbirine karşılıklı saygı duyması çok önemli.

Down Sendromlu çocuklar nasıl beslenmelidir?

Yuvarlak yüzleri, basık ve çekik gözleri ve düzleşmiş küçük burunları ile birbirine çok benzeyen 47 kromozomlu bu özel çocuklar, genellikle boy ve ağırlık açısından daha yavaş büyür, daha yavaş öğrenir, problem çözmede ve karar vermede diğer çocuklara oranla daha çok zorlanır. Down Sendromlu çocukların beslenmesi de özel bir disiplin gerektiriyor.

Troit hormonu bozuklukları ve hipotiroidi: Down Sendromlu çocuklarda tiroid bezlerinin yeterli hormon salgılamaması (hipotiroidi) beyin gelişimini olumsuz yönde etkiler. Bu nedenle çocuklar ilerleyen zamanlarda bilişsel performanslarında düşmenin yanı sıra şişmanlığa da eğilimli olurlar. Doğumdan sonra troit hormon testleri ve her sene düzenli olarak T3, T4, TSH hormonu kontrolleri yaptırılmalıdır. Yıllık tiroid hormonu kontrolleri yapılmayan veya bozukluk saptandığında düzenli tedavi edilmeyen Down Sendromlu çocuklarda fiziksel gelişme geriliği ve öğrenme güçlüğü kalıcı olarak daha belirginleşir.

Keten tohumu ve teretohumu, troit hormonu yapımını uyaran besinlerdir. Sabahları 1 çay kaşığı ezilmiş tere ve keten tohumu karışımı birkaç kaşık yoğurtla karıştırılıp yedirilebilir. Ayrıca troit bezini güçlendirici ve hasarını önleyici en iyi iki mineral çinko ve selenyumdur. Yeterli selenyum ve çinko tüketimiyle troit hormonlarında artış gözlemlendiği gibi bağışıklık sistemi de güçlenir, hastalıklara direnç artar. Karaciğer, balık, hindi ve tavuk eti, yumurta, mantar, ay çekirdeği, sarımsak ve tahıllar iyi birer selenyum ve çinko kaynaklarıdır. 1 avuç kabak çekirdeği günlük çinko gereksiniminin tamamını karşılar. DS'li çocukların günlük beslenmelerinde bunların bir ya da birkaçına mutlaka yer verilmelidir.

Kabızlık: Down Sendromlu çocuklar kas güçsüzlüğü ve sedanter yaşam nedeniyle kabızlık riski altındadırlar.

- Öğünlerde çorba, meyve suyu veya ayranı eksik etmemek,
- Yeterince su tüketmelerini sağlamak,
- İyi birer lif kaynağı olan çiğ sebze ve meyvelere günlük beslenme yer vermek
- Kuru üzüm, kuru kayısı, incir, erik gibi meyveler ve
- Kuru baklagiller, fındık fıstık gibi kabuklu yemişler, tahıllar ve tam buğday ekmeğini bu çocukların beslenmelerinde olmazsa olmaz birer unsur haline getirmek,
- Yoğurt ve kefir tüketilmesi,
- Yeterince hareket etmelerini sağlamak gibi önlemlerle DS'lerde kabızlık riski önlenir.

Şişmanlık: Hipotiroidi ve kas güçsüzlüğü nedeniyle DS'li çocuklar yaşlarına oranla %10-15 daha az kalori gereksinimine sahiptirler. Kızartmalar, hamur işleri, tatlılar kontrollü olarak tüketilmelidir. Bu tür besinlerde aşırıya kaçmamak gerekir. Kaslarının güçlenmesi için et, peynir, yumurta gibi besinlerin günlük tüketimini arttırmak çocukların ev içinde ve dışarıda hareket etmelerine olanak sağlamak istenmeyen kilolardan korunmak için iyi birer önlem olabilir.

Diyabet: Araştırma sonuçlarına

göre DS'li çocuklarda diyabet gelişme riski yüksek bulunmuştur. Hazır besinler (çikolata, bisküvi, gofret, cips vb.), aşırı yağlı ve şekerli yiyeceklerden kaçınmak günlük fiziksel aktivite düzeyini arttırmak gibi önlemlerle olası diyabet riskinin önüne geçilebilir. DS'li çocuklarda düzenli kan şekeri kontrollerinin yaptırılması da yine bu hususta büyük önem arz etmektedir.

Gluten ve laktoz intoleransı: Buğday, arpa, çavdar ve yulaf içeren gıdalar ve süte karşı bu çocuklarda alerjik reaksiyonlar gözlemlenebilir. Bu tür besinler tüketildikten sonra bulantı, karın ağrısı, kaşıntı, kızarıklık veya ishal gibi semptomlar ortaya çıkıyor ise yukarıdaki tahılları içeren besinleri kısıtlayıp süt yerine yoğurt ve peynir yedirmek iyi bir çözüm olacaktır. Aksi halde sindirim ve emilim problemleri kaçınılmazdır.

GÖR (Gastro Özafagial Reflü) Down Sendromlu çocuk ve yetişkinlerde fazlaca dikkat edilmede de GÖR oldukça büyük bir sorun teşkil etmektedir. GÖR nedeniyle yeterli beslenemeyen çocuklarda büyüme ve gelişme geriliği gözlenmektedir. Mide yanması, boğaz ağrısı, yutma güçlüğü, kusma ve göğüs ağrısı şeklinde kendini gösteren bu rahatsızlıktan DS'li çocuk ve yetişkinleri korumak için;

- Az az ve sık sık yemekleri sağlanmalı,
- Egzersiz için yemekten sonra 1 saat beklenmeli,
- Su yemekle birlikte değil önce veya sonrasında içilmelidir.

Vitamin ve mineral takviyeleri Down Sendromlu çocuklarda genellikle selenyum ve çinko yetersizliğine rastlanılmaktadır. Çinko büyüme, gelişme, troit ve lenfosit fonksiyonları için elzem bir elementtir. Down Sendromlu çocuklarda risk faktörlerinden biri olan lösemilerin önlenmesinde dışarıdan çinko takviyesi veya çinkodan zengin besin tüketimi önemlidir. Selenyum da yine tiroit fonksiyonlarının artırılması ve bağışıklık sisteminin güçlendirilmesi açısından gereklidir.

Vücutta kan hücrelerinin yapımı ve oksijen transportunun yanı sıra bilişsel performans üzerinde de önemli bir etkiye sahip olan demir seviyesi DS'li bazı çocuklarda düşük bulunmaktadır. Yapılan tetkikler neticesinde demir eksikliğine rastlandığında doktor kontrolünde demir takviyesi kullanmak veya demirden zengin (karaciğer, kırmızı et, yumurta sarısı, kuruyemişler, kuru baklagiller, yeşil yapraklı sebzeler) gibi besinlerin düzenli tüketimi çocukların büyüme, gelişme ve bilişsel işlem kapasitelerinde artış sağlayacaktır.

Yapılan çalışmalara göre Down Sendromlu çocuklarda ilerleyen yaşlarda nörotransmitter düzeylerinde değişime bağlı olarak olumsuz ruh hali, depresif davranışlar

ve Alzheimer önemli birer risk faktörü olarak bulunmuştur. Folik asit, B12, magnezyum ve demir takviyeleri bu tür semptomların gelişme riskini azaltabilmektedir. Yine en güçlü antioksidanlardan biri olan E vitaminin bilişsel işlevin artırılması ve Alzheimerdan korunmada etkili olduğu görülmüştür. Zeytinyağı ve kuruyemişler en iyi E vitamini kaynaklarıdır.

Omega-3 yağları:

Beyin, retina ve sinir hücre duvarlarının onarımı ve gelişmesi açısından önemli olan bu yağ asitleri balık, keten tohumu, ceviz ve semizotu gibi besinlerle alınabilir. Öğrenme güçlüğü yaşayan DS'li çocuklarda omega-3 yağ asiti tüketimi artırıldığında IQ düzeyle-

rinde ilerleme saptanmıştır.

Sonuç olarak Down Sendromlu çocuklarda uygulanacak olan tıbbi, sosyal ve psikolojik desteğe ek olarak diyetisyen kontrolünde hazırlanan özel bir beslenme düzeniyle bu çocukların gelişimleri, eğitimleri desteklenip topluma

faydalı birer birey olarak kazandırılmaktadır. Fiziksel ve mental gelişimlerinin izlenmesi açısından belli aralıklarla tiroit ve kan testleri mutlaka yaptırılmalı beslenmenin ise iyilik halinin geliştirilmesi için çok önemli olduğu unutulmamalıdır.

MİSAFİR YAZI:

Çölyaklıdan mektup

AHMET DEMİR GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ BESLENME VE DİYETETİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİSİ

Merhaba arkadaşım. Nasılsın?

Ben mi? Sayende bazen iyiyim ama çoğu zaman da kötüleşiyorum. "Neden kötüsün?" diye sorma. Senin yüzünden kötüleşiyorum. Çok mu merak ettin kötü olmamın sebebini? Dinle o zaman anlatıyorum.

Benim bir rahatsızlığım var. Adına çölyak hastalığı diyorlar. Öyle yataklara düşüren, ağır ağır ilaçlar kullandıran bir hastalık değil bu. Ömrüm boyunca yiyeceklerime, içeceklerime dikkat etmemi gerektiren bir hastalık.

Glutenli yiyecekleri yiyemiyorum mesela. Glutenli yiyecekler neler mi?

Kısaca içerisine arpa, buğday ve çavdar unlarından veya kendilerinin konulduğu her yiyecek diyebilirim.

Hep diyorsun ya, "Dışarıda yemek yiyelim" diye. Ben de

seni kıramıyor da geliyorum ya seninle yemek yemeye. Oturup bir şeyler yiyoruz. İşte o günler akşamları rahatsızlanıyorum. Karın ağrılarım oluyor. Ellerim ayaklarım şişiyor. Başım dönüyor, sabahlara kadar uyuyamıyorum.

Bunların hepsi seni kıramadığım için oluyor. Aslında benim çölyaklı olduğumu da biliyorsun, senin de hassas olman gerekmez mi?

Hani sen hep çiğköfte yiyorsun ya, işte ben onu yiyemiyorum. Dönüp üstüne hadi bir de künefe yiyelim diyorsun. Mesela ben hem çiğköfteyi hem de künefeyi çok seviyorum. Hem nefsimle hem de seninle çatışıyorum beynimde ama hep siz galip geliyorsunuz. Sonra acısını ben çekiyorum.

Mesela beraber bulgur pilavı yerine pirinç pilavı yiyebiliriz.

Ayran içebiliriz, sebze yemeğini, et yemeklerini yiyebiliriz.

Bak arkadaşım, beni seviyorsan benim hassasiyetim benim de hassasiyetin olmalı. Tekrar söylüyorum, benim bir rahatsızlığım var ve onun adı çölyak. Şimdi senden ricam şudur; beni, bana zarar veren yiyecekleri yemeye zorlama ve ne olur sen de benim yanımda yeme. Seni nefsimle aynı safta görmek istemiyorum. Sen benim arkadaşımın, nefsimin değil! Gel, nefsimle karşı beraber savaşalım. Kazanan olmak istiyorum. Kazanmalıyım ki, mutlu olayım, sağlıklı olayım.

Unutma ben senin sayende iyi de olabiliyorum. Mesela seninle arkadaş olmak benim iyi olmam için en güzel neden. İstiyorum ki hep iyi olalım. İyi ki arkadaşımın, anlayışın için teşekkür ederim...

Editör: AYŞE SENA GÜLLÜOĞLU ECZACILIK 3

Filmler, masallar ve rüyalar ve Sadık Yalsızuçanlar

Denemeci, romancı, hikâyecisi, tastamam bir yazar, kaleminden ilahi aşk damlayan bir yazar, bol bol yazan bir yazar... Sadık Yalsızuçanlar'ı kısa bir paragrafta anlatmak kolay değil. Bu toprakların, Anadolu coğrafyasının engin birikiminin kâğıda aktığı genç deryalardan biri o. İstedik ki tanımayanlar tanışsın, edebiyatı tasavvuf hamurunda yoğurduğu kitaplarından daha çok kişi istifade etsin. Sadık Yalsızuçanlar'ın dünyasına buyrun...

Öncelikle Medipost'un röportaj teklifini geri çevirmediğiniz için teşekkür ederiz. Sadık Bey, nasıl bir evde doğdunuz? Nasıl bir aileniz vardı? Çocukluğunuz, gençliğiniz nasıl geçti? Edebiyata ilginiz nasıl, nerede başladı? Size ne ilham verdi?

1961 yılında Malatya'da doğdum. Çarmuzu Mahallesi. O zamanlar geleneksel kültür canlıydı. Çok sahibiydi. İnsanlar, yerel sözlüğü, aksanıyla çok güzel kullanırlardı. Çok samimiydiler. Çarmuzu Mahallesi oturduk uzun süre. Kısa bir süre Cirişpınar ve sonra Melekbaba... Özellikle dedemlerin evinde kaldığımız günler harikaydı. Tabanı ve tavani toprak, iki göz bir kilerden oluşuyordu. Ötünde yaşlı ve bereketli bir dut ağacı vardı. Ondan kurutulur, pekmez ve pestil yapılırdı. Değirmenleri hatırlıyorum. Üç gün kalırdık orada. Yılda bir kez gidilirdi. Tandır ekmeğini, salamura peynirini, Davulcu Hasan'iki dervişiydi dedem. Babaannem de öyle. İkisi de hiç okumamış. Muhteşem insanlardı. Bazen evde cehri zikir yaparlardı. Halidi'lerin bir kolu böyledir. Mütevazı, yoksul insanlardı. Dedem, bakır tasa su koyar, şeker eritir, tandır ekmeği doğrar, iştahla yerdi. Babaannem saç sobanın közünü mangala çeker, çinko çaydanlıkta çay demlerdi. Tek lüksü bunlardı. Tertemiz insanlardı. Şehrin mimarisi henüz bozulmamıştı. Faytonlar, at arabalar çalışıyordu. Esnaf, ahi ruhlı idi. Tabi ailemiz kalabalıktı. Yalnız, içe kapanık bir çocukluğum oldu. Çok hayal kurardım. Babam yazlık-kışık sinemalar işletirdi. Babamın işlettiği sinemalarda çok film seyredirdim. Sanırım o beyaz perdede izlediğim filmler bende hikâye etme isteğini besledi.

Çocukken rüyasız uykum olmadığımı söyleyebilirim. Hayalin sınırlarının bu denli geniş olduğunu çocukluğuma dönüp bakınca biraz anlayabiliyorum. Sonradan hayalin bir alem, bir berzah olduğunu öğrendiğimden çok şaşırmadım diyebilirim. Gerçek dünyadan çok, o büyü, sinemasal alemde geçmiş çocukluğum. Bu, yaşamımın tümüne sirayet etti sonra. Daima gerçeklerden, gerçekliklerden kaçtım; hayale, rüyaya, düşlere sığındım, onların daha gerçek olduğunu düşündüm. Şimdi, yavaş yavaş yokuşu inerken bu duygum daha çok güçleniyor, görüyorum. Melekbaba sinemamızda makinist Yusuf Amcanın feci bir şekilde can verdiği o yangını bugünümüz gibi hatırlıyorum. Seyrettiğim filmlerin adeta her karesini hatırlıyorum. Dayılarımın, teyzelerimin düğünlerini... İlkokulumuzda bilhassa kışın giderken, sabahları dizimize, belimize kadar kara gömüldüğümüzü... Kolumuzun altına sıkıştırılan birkaç meşe parçasının sınıfın sobasında çığır çığır yanışını, el ve ayak parmaklarımızın buzlarının ikinci üçüncü derste ancak çözülüşünü... Okula giderken geçtiğim İssız Ceket (Patika)'nın cinlerini, o tuhaf, gi-

zemli seslerini... İlkokul aşklarımı, onların acılarını, sızılarını... Her şeyi hatırlıyorum. Unutmadığım bir başka şey, dedem... Kadiri idi, babaannem de öyle. Akşamları mutlaka bendir çalar, açık zikir yaparlardı. Babaannem çok zebeli olduğundan kendini tümüyle kaybeder, başını duvara çarpar, yazmasının altından kan sızardı. Yatışması uzun sürerdi. Dedem daha denetimliydi, öyle hatırlıyorum. Mütevazı yaşıyorlardı. Genellikle saç sobadan çıkarılmış meşe korunda (mangalda) pişirilen soğanlı bulgur aşı ve ayran... Dedem riyazet ehliydi. Az şekerle tatlandırılmış suya, kuru tandır ekmeği batırır yerd. Ama tuhaf bir huzur, bir sükûnet vardı içlerinde. Evleri de öyle. İki küçük odalı, bir sofalı, toprak zeminli, kerpiçten, toprak damlı bir evde yaşıyorlardı. Ben de dört yaşına kadar orda yaşadım. Hafızamı zorladığımda, çocukluğumun diplerinde hep o evin ve dedemlerin anıları canlanır. Ne bileyim işte, ölümler, ağıtlar, düğünler, bayramlar, bolluklar, yokluklar, aşklarla dolu bir hayat. Bunlar var benim rüya sinemamdaki perdede. Yazıyla, edebiyatla uğraşmamda, öncelikle babamın işlettiği sinemalarda seyrettiğim yüzlerce filmin etkisi vardır diye düşünürüm. Sonra özellikle anneannemin anlattığı masalları hatırlıyorum. Çok güzel anlatırdı. Böyle yerel ama zengin bir sözlükle, canlı, canlandırarak, sanki yaşıyormuş gibi, bir meddah gibi anlatırdı. Ninni çok söylerdi. Ninnisiz uyuduğum vaki değil neredeyse. Tabi, bir de bizim ailemizde bir kırılma, bir değişim de yaşanmıştır. Dedem dervişti, demokratlara ilgi duyuyordu, seçimlerde onlara oy veriyordu. Babamla bir kırılma olmuş. Babam, alkol kullanır, sinema işle-

tirdi, sinema ile uğraşıyordu. Bu yüzden dedemle aralarında bir gerilim daima oldu; bir zaman çok soğudular, görüşmediler. Dedemin üzüntüsünü şimdi daha iyi anlayabiliyorum. Tabi evladı, atamıyor satamıyor, ama kendisinden çok farklı bir yolu seçtiği için de kahroluyor. Ben ve kardeşlerim bu gerilimin içinde büyüdük. Dayım son kabadaylılarındandı Malatya'nın. Fırtınalı bir yaşamı oldu. Teyzelerim o muhafazakâr ortamda kısmen cüretkâr idiler vs. Bu çelişki ve acılar içinde büyüdük. Tabi bütün bunlar bir şeyler anlatma, öyküler yazma isteğini hareketlendirmiş olabilir.

"O'na dönebilmek için, O'ndan geldiğimiz hale dönüşmemiz gerekir"

Sadık Yalsızuçanlar'ın edebiyat yolculuğunda tasavvufun öne çıktığını görüyoruz. Sizce bu yolculuğun menzili neresi?

Tasavvuf, Hak bilgisinin bir'den bir'e geçtiği, alındığı, yaşanan hal-den ibaret olan, zaman zaman irfan olarak dile dönüşebilen bir şey. Bendeniz sufi değilim. Keşke olabilsem. Keşke dediğime göre derviş değilim. Ama ariflerin yaşamı, nefesleri, nutukları beni çok heyecanlandırıyor, etkiliyor. Onların dünyasını, dilini, hakikatlerini, hikmetlerini çok merak ederek yıllardır okuyorum. Bazı arifler tanıdım. Huzurlarında buldum. Bazılarıyla hala görüşüyorum. Nasiplemeye çalışıyorum. İlk Gezgin'le başladım. Muhyiddin Arabi Hazretlerinin hayatından bazı kesitleri, modern menkıbe gibi yazdım. Ardından Hayyam, Niyazi Mısri, derken böyle böyle geliştirdi... Harakani Hazretlerini yazmaya çalıştım. Tabi bunları daha çok kendi hayatımın içinden veya tanıdığım bazı kişilerin yaşamının içinden anlattım. Bu yolculuğun menzili Hak'tır. O'ndan geldik, O'na gidiyoruz. O'na dönebilmek için, O'ndan geldiğimiz hale dönüşmemiz gerekir.

Edebiyat ve tasavvuf... Edebiyatı, tasavvuf yolculuğunun bir aracı olarak mı görüyorsunuz?

Geleneksel tasavvuf geride kaldı. Eski formlar, eski kalıplar yok artık. Modernleşen yaşam içinde bilgece yaşamak çok güç. Kendimizi korumak, tasavvufun geleneksel yollarını bu yeni hayat içinde farklı biçimde yaşamak durumundayız. Tasavvuf ile mistisizmi, metafiziği de karıştırmamak lazım. Bunlar farklı şeyler. Bizim modernleşme anlayışımız, daha çok Batılılaşma olduğu için tasavvuf geleneğinde de bunun sonuçları beliriyor. Dolayısıyla başka başka yolları, yöntemleri tasavvufa taşımaya çalışıyoruz, karıştırıyoruz. Tasavvuf, edebiyatın malzemesi değildir. O'nu besleyen bir kaynaktır. Böyle olmalıdır.

Çok üretken bir kaleminiz var. Aynı anda farklı yayınevlerinden kitaplarınız çıkıyor. Yayınını bekleyen birçok da projeniz olmalı. Nasıl bu kadar üretkensiniz?

Bendeniz daha çok öykü ve roman yazmaya çalışırım, yazmak isterim, ama kader bizi başka temalara, alanlara da sürükledi. Sinema ve televizyonun doğasına ilişkin bazı çalışmalar yaptık. İlk yayımlanan öykü kitabım, Şehirleri Süsleyen Yolcu'dur. İlk roman, otobiyografik bir anlatı olan Yakaza'dır. Sonradan Cam ve Elmas ile Şey adında iki roman daha yazdım. Bunları Dem, Anka,

Birdenbire, Vefa Apartmanı izledi. Bu arada Kerem İle Ash'yı ve ünlü Kürt bilgelik anlatısı Mem İle Zin'i yeniden yazmayı denedim. Şehirleri Süsleyen Yolcu kitabımdaki ilk öykülerin ardından Gerçeği İnciten Papağan, Güzeran, Kuş Uykusu, Halvet Der Encümen, Ayan Beyan, 40 Gözaltı Öyküsü ve Diğerleri, Sırlı Tuğlalar, Hiç gibi öykü kitapları geldi. Bu arada Rüya Sineması adlı bir sinema kitabı yazmıştım. Sinema ile rüya arasındaki olgusal ve metafizik ilişkileri konu ediniyordu. Televizyon ve Kutsal, Düşkırıği, Tarafsızlık Masalı, Korku ve Ümit ve Aşk gibi deneme kitapları yazdım. Düş Bahçesi ile Mavi Kanatlı Bir Kuş adında iki masal kitabı yazdım. Aslında geriye dönüp baktığımda çok da fazla yazmamış olduğumu görüyorum.

"Ankara'yı seviyorum. Hacı Bayram'ın kenti"

Ankara'da yaşıyorsunuz. Başkenti soğuk bir memur kenti diye hor görenler var. Ankara sizin edebi dünyanızı nasıl etkiliyor?

Ankara'yı seviyorum. Hacı Bayram'ın kenti. Burada okuyanlar genellikle Ankara'yı sever ve okuldan sonra da burada yaşamayı yeğlerler. Artık eskisi gibi soğuk, asık suratlı bir memur kenti değil Ankara. Çok değişti. Aynı zamanda bir Ahi kenti. Bu karakterini de koruyor.

"İlham herkese gelmiyor. Herkes bir Necip Fazıl değil. Bu bir Allah vergisi" deniyor. Peki, o zaman eğer varsa içimizdeki edebiyat hazinesini nasıl keşfederiz?

Aşkla! İsrarla çaba göstererek. Hegel, "Ruh sanatçıdır" der. Hepimizde bu yetenekler var aslında. Yeter ki onları keşfetmek için aşk duyalım.

Gençlere altın değerinde tavsiye: Her işini hoş, kendini boş göreceksin!

Evet, çok sıradan bir soru olacak ama belki yanıtınızda özel ipuçları yakalayabiliriz. Edebiyata ilgisi olan gençlere önerileriniz neler?

Önerecek bir halde hissetmiyorum kendimi. Sadece kendim için sık sık tekrarladığım sözü paylaşabilirim: Her işini hoş, kendini boş göreceksin!

Ateş çemberinden geçen ülke: Mısır

Pek çok otoriteye göre Mısır, Türkiye'nin 28 Şubat sürecinden geçiyor. Mursi ile atılan demokrasinin ilk adımları, Tahrir'deki gösterilerin davetine icabet eden askerlerin postasıyla ezildi. Mısır için şu anda ümit yok. Yarın... Onu yarın göreceğiz.

21 yüzyılın Arap coğrafyasında başlayan "Arap Baharı", başlangıç noktası olan Tunus'tan Suriye, Bahreyn, Cezayir, Ürdün, Yemen gibi ülkelere kadar bir coğrafyayı etkisi altına aldı. Bu etki Arap coğrafyasında yaşanan en büyük değişim hareketi oldu. Mısır, Arap Baharı'nın en dramatik sonuçlarının yaşandığı ülkelerden biri oldu. Ülkeyi uzun yıllardır demir yumrukla yöneten Hüsnü Mübarek'i koltuğundan indiren sokak gösterileri, Mısır'da on yıllardır önemli bir yapılanma olan Müslüman Kardeşler'e yakınlığıyla bilinen isimlerce kurulan Özgürlük ve Adalet Partisi Başkanı Muhammed Mursi'nin göreve gelmesinin ardından da devam etti. Nihayetinde 3 Temmuz 2013'te Mısır ordusu yönetime el koydu.

Mısır 1980'li yıllardan itibaren olağanüstü hal yönetimi ile yönetilen bir ülkedir. 30 yılı aşkın devam eden bu dönemde ülke, adeta bir polis devleti haline gelmişti. Hüsnü Mübarek'in görevden ayrılması ile beraber Mısır'da demokratikleşme tohumları atılmaya ve insanlarda umut ışıkları yanmaya başladı. Ülkenin iki büyük kenti Kahire ve İskenderiye'deki gösteriler barışçıl bir şekilde haftalarca sürdü. Bilhassa Kahire'deki Tahrir Meydanı Mısır'daki halk devriminin kutlu meydanı olarak tüm dünyada selamlandı. Ne var ki yapılan seçimlerin ardından İslamcı bir Cumhurbaşkanı'nın göreve gelmesi, Mısır'ı kanlı günlerine gerisin geriye döndürecek bir sürecin başlamasına neden oldu. Sebep kimilerine göre Mursi'nin baskıcı yönetimidir, kimilerine göre ise İslamcı kimliğinin laik Araplarda yarattığı endişe ve kabul sızlıktır.

Muhammed Mursi ilk ziyaretini Suudi Arabistan'a 10 Temmuz 2012 tarihinde gerçekleştirdi. Ardından Çin, İran, Rusya gibi ülke-

lere gitti. "Bölgenin jandarması" ABD, Mursi'nin ziyaret ettiği ilk ülkeler listesine girmedi. 6 Şubat 2013'te İslam ülkelerinin liderlerinin katılımı ile Kahire'de 13. İslam Zirvesi'ne ev sahipliği yaptı. 1979'dan beri ilk kez bir İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Mısır'ı ziyaret ediyordu. Mursi, Mısır ekonomisini düze çıkarmak için adımlar da attı. 30 Haziran 2013'te Mursi'nin görevini bırakması talebiyle kitle gösterileri yeniden başladı. Hemen ertesi gün Mısır Silahlı Kuvvetleri Mursi'nin istifa etmesi için bir bildiri yayınladı. Bu kez laik Araplar ve Hristiyanlar Tahrir'deydi. Tüm dünyanın ilgiyle izlediği bir sürecin ardından Mısır ordusu yönetime el koydu ve seçimle gelen Cumhurbaşkanı Mursi bir darbe ile yönetimden alındı. Mısır tarihinin seçilmiş ilk Cumhurbaşkanı için kullandıkları oylarına, inançlarına, özgürlüklerine ve geleceklerine sahip çıkmak isteyen Mısır halkı, direnişlerini 28 Haziran 2013 tarihinde Rabiatü'l Adeviyye Meydanında başlattı. Tırmanan siyasi gerilim, 3 bin 533 kişinin ölümüne neden oldu. İhvan Hareketi Lideri Muhammed El-Biltaci'nin kızı Esma El-Biltaci'nin polis kurşunu ile yaşamını yitirmesi, kanlı darbenin simgelerinden biri oldu. Bu gösteriler sırasında da meydanlarda olanlar arasında "R4bia" simgesi kullanıldı. Parmaklarıyla 4 işaretini ilk defa o meydana yaptılar. Rabia; Mısır'da katliama maruz kalan binlerce sivilin görmezlikten gelen Doğu'nun ve Batı'nın tüm ülkelerine ve sistemlerine isyan eden her kesimden insanların sembolü oldu. Mısırlı olimpiyat sporcusu Muhammed Yusuf, Mursi'yi desteklediği ve müsabakalar sırasında Rabia sembolünü yaptığı gerekçesiyle Mısır'ı uluslararası arenada temsil

etmekten men edildi. El-Ehli takımının futbolcusu Abduzzahir'e de Rabia işareti yapması nedeniyle spordan men cezası verildi.

Bu süre içerisinde tutukluluk hali devam eden Mursi'ye gösterilerin sona ermesi çağrısı yapması karşılığında serbest bırakılması teklif edildi. Ancak Mursi bunu reddetti. 4 Kasım 2013'te ilk kez hâkim karşısına çıkan Mursi; mahkeme salonunda da tepkisini ortaya koydu ve "Ben Dr. Muhammed Mursi, Cumhuriyet'in

başkanıyım. Ben Mısır'ın meşru Cumhurbaşkanıyım. Bu mahkeme tarafından yargılanmayı reddediyorum" dedi. Salona girişlerinde, Mahkeme Başkanı Ahmed Sabri, Mursi'ye, Mısır yasalarına göre suçluların giymek zorunda oldukları "beyaz elbise"yi giymesini istedi. Ancak Mursi bunu kabul etmedi. Hâkim mahkemeye kısa bir süre ara verdikten sonra duruşmayı Ocak ayına ertelediğini açıkladı. 28 Ocak 2014'te görülen duruşmada Mursi ve beraberinde-

ki 130 kişi, haklarında açılan ikinci dava için hâkim karşısına çıktı. Bu yargılama; hâlihazırda ölüm cezası talebiyle devam ediyor.

Mısır, Mart ayında bir başka gelişme ile dünya gündemini sarstı. 529 kişi için şiddete teşvik suçundan idam cezası kararı çıktı. Söz konusu karar, 3 Temmuz'da gerçekleşen darbenin ardından darbe karşıtları aleyhinde verilen ilk karar oldu. Karar 28 Nisan'da onaylandı. Bu duruma da en yüksek tepkiyi gösteren ülke Türkiye oldu. Başbakan Erdoğan Batı dünyasına, "Twitter için dünya ayağa kalkıyor, bunu niye konuşmuyorsunuz? İnsan hayatı bu kadar ucuz mu?" diyerek seslendi.

Mısır'da bundan sonra ne olacak sorusu belirsizliğini sürdürüyor. Ülkedeki kaos devam ediyor. Pek çok otoriteye göre Mısır şimdilerde adeta Türkiye'nin 28 Şubat'ta yaşadığı süreçten geçiyor. Mursi ile atılan demokrasinin ilk adımları, Tahrir'deki gösterilerin davetine icabet eden askerlerin postasıyla ezildi. Mısır için şu anda ümit yok. Yarın... Onu yarın göreceğiz.

Değişen dünya düzeninde Ukrayna ve Kırım

"Portakal devrimi" Ukrayna'ya iyi gelmedi. Batıyla yakınlık kurmak isteyenlerin başlattığı sokak gösterileri Mısır'da olduğu gibi Ukrayna'da da ters tepti. Rusya'nın Kırım'ı kısmi işgali, kısa zamanda Rusya'ya bağlanma kararıyla sonuçlandı. Tarih boyunca katliamlara ve baskıya maruz kalan Kırım Tatarlarının Rus yönetimi altındaki akıbetlerinin ne olacağı bilinmiyor.

Rusya'nın Batıya açılan kapısı konumundaki jeopolitik ve stratejik önemiyle dikkat çeken Ukrayna; Balkanlardan başlayıp Ortadoğu ve K. Afrika'yı dolaşan devrimin içinden geçiyor şu günlerde. Adı kimi yerlerde turuncu devrim, kimi yerlerde Arap Baharı diye diye duyulan halk gösterileri Ukrayna'ya iyi gelmedi. Zira Ukrayna'yı Batıya kaptırmayı içine sindiremeyen Rusya, dünyaya meydan okuyup masaya yumruğunu koydu ve Kırım'ı işgal etti.

Ülkedeki etkin kökene bakıldığında nüfusun % 70'i Ukraynalı. % 17,3 civarında Rus ve % 0,6 ci-

varında Kırımlı yaşıyor ülkede. Mart ayında başlayan gelişmeler neticesinde görev başında olan Yanukoviç'in halkın isteklerini dinlememesi ve basın açıklamaları yaparak halkın ateşini dindirmek yerine fitili daha da ateşlemesi; göz altları ve ölümleri beraberinde getirdi. Hükümet karşıtı gösterilerin sonucunda görevini bırakmak zorunda kalan Ukrayna eski devlet başkanı Viktor Yanukoviç'in saraydan kaçış görüntüleri, dünya kamuoyunun meraklı bakışları altında izlendi. Ukrayna'da Batı yanlısı yeni yönetimin lideri Viktor Yuşçenko, Avrupa Birliği

ile ortaklık anlaşması imzaladı. Rusya'nın bu gelişmelere cevabı sert oldu. Askeri varlığını Kırım sınırına yakın Rusya'nın kulis çalışmalarını hızla sonuç verdi ve Kırım halkının çoğunluğu Rusya'ya bağlanma yönünde oy verdi. Rusya Parlamentosunun üst kanadı, Kırım'ın Rusya Federasyonu'na katılmasını onayladı. Kırım nüfusunun yaklaşık %13'ünü oluşturan Kırım Tatarları bu birleşmeye karşı çıktı ancak etkili olamadı. Tarih boyunca katliamlara ve baskıya maruz kalan Kırım Tatarlarının, Rus yönetimi altındaki akıbetleri de belirsizliğini koruyor.

Evlat ve kardeş katli: Canilik mi, fedakârlık mı?

“Ve her kimesneye evlâdımdan saltanat müyesser ola, karındaşlarını nizam-ı âlem için katletmek münasıptır.”

Kardeş katli meselesine gerçekçi bir pencereden baktığımızda, haftalık bir pembe dizinin zihinlerde oluşturduğu hırslı, gözü dönmüş ve taht düşkünü adamlardan bahsedemeyiz. O büyük insanları yetiştiren ilim, edep ve terbiyenin; sırf taht hırsı için kendi ailesinden cana kıymak gibi adice bir tutumu ortaya çıkarması düşünülemez. Kazın ayağı hiç de öyle değil. Nasıl olduğuna buyrun birlikte bakalım...

Şehzade Mustafa 1553 yılında Şefat etti; Biz Türkiye olarak 2014 yılında ağlamaya başladık, yasını tuttuk. Muhteşem Yüzyıl dizisinin malum bölümü hepimizin içini dağıladı, herkes Sultan Süleyman'a lanetler yağdırdı. Böyle devlet mi olurdu, bir baba evladını katleder miydi? Buna izin veren âlim nasıl âlimdi? İmdi... Biraz yavaş gidelim, oturup düşünelim. 2014'ün modern insan hakları normları ile yoğrulmuş zihinlerimizi terk ederek 500 yıl öncesinin şartlarına dönelim hele bir. Neden bu sonuca varıldı? Koca koca İslam âlimlerinin böyle bir deliliğe cevaz vermesini sağlayan tarihsel arka planlar nelerdi?

Öncelikle kadim Türk devlet geleneğinde, devlet topraklarında hanedan erkekleri eşit hak sahibi olduğu için hükümdar ölmeden önce toprakları oğulları arasında pay eder. Fakat hükümdarın kendisinden sonra hangi şehzadenin başa geçeceğini belirtmesi Türk geleneğinde yoktur; hangi şehzade tahta en layık olduğunu ispat ederse Allah'ın yardımı ile o kişi sultan olur. Yani Türk töreleri, şehzadelere tahta giden yolda eşit haklar vermiştir, baba hiçbir şekilde ayrımcılık yapıp içlerinden birini seçemez. Doğal olarak baba öldükten sonra çoğunlukla iki şey olur: Ya her oğul sancakbeyi olduğu eyaletlerde bir devlet kurup kardeşleri ile savaşır ya da her oğul babadan kalan devletin hükümdarı olmaya en layık kendini gördüğü için yine kardeşleriyle

savaşırdı. Her iki durumda da var olan devlet birkaç on yılda yıkılır ve oluk oluk kardeş kanı akardı. Yabancı devletlerin bu durumu kendi menfaatine kullanıp şehzadeleri ayartması ise cabasıydı. Bu senaryo Melik Şah öldükten sonra Selçuklular, Timur öldükten sonra Timurlular, Cengiz Han öldükten sonra da Moğollar başta olmak üzere tarihteki neredeyse her Türk devletinin başına benzer şekillerde gelmiştir. Bu gelenek yüzünden tarih boyu kurulan Osmanlı öncesi 256 Türk devletinin hiçbirinin ömrü iki asrı geçememiştir.

Avrupa geleneklerinde ise bu kurallar aynen geçerli olmasa bile, taht kavgaları bu coğrafyanın da tarihinde önemli yer tutar. Kralın ölümünden sonra taht kavgasına tutuşan prensler, peşlerine taktıkları on binleri savaşa sürüklemişler ve Otuz Yıl Savaşları, Yüzyıl Savaşları gibi devasa yıkımlar ortaya çıkmıştır.

Osmanlı'da bu duruma çözüm olarak evlat ve kardeş katli uygulanmış, taht kavgalarının tüm ülkeye yayılması engellenerek hanedan içinde halledilmiştir. İslam âlimlerinin büyük çoğunluğu buna fetva vermiştir. Evet bir babanın oğlunu, kardeşin kardeşi, akrabaların birbirini öldürmesi oldukça acıklı ve kabul edilmesi zor bir durumdur. Bunlar kolay şeyler değildir, dünyadaki en büyük acılardır. Geride kalanlar ve şahit olanlar içinse insanüstü bir sabır, fedakârlık ve sağduyu beklenmektedir. Osmanlıulları Beyliğinin *Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye* (Büyük Osmanlı Devleti)'ye dönüşmesi elbette kolay olmamıştır. Unutulmamalı ki yüksek yerlerde rüzgâr sert eser.

Peki, Osmanlı'yı bu çözüme iten iç sebepler nelerdi? Yalnızca 3 örnek bile bunu anlamak için yeterli.

1. Yıldırım (I.) Bayezid'in ölümünden sonra dört oğlu arasında geçen taht kavgaları yüzünden 11 yıl süren bir Fetret (duraklama) Devri yaşanmış, Osmanlı bünyesindeki beyler kendi beyliklerini ilan etmiş ve devlet parçalanmanın eşiğine gelmiştir.

2. II. Bayezid'in kardeşi Şehzade Cem, taht üzerinde hak iddia etmiş ve güç toplayıp kardeşi ile

uzun yıllar savaşmıştır. Devlet içinde amacına ulaşamayacağını anlayınca Memluklere sığınmış, daha sonra Rodos şövalyeleri ile ağabeyine karşı ittifak etmiştir. Sultan II. Bayezid, babası Fatih'in kanunlaştırdığı kardeş katli gibi bir imkân olmasına rağmen bunu kullanmamış, meseleyi daha insani yollardan halletmeye çalışmıştı. Fakat olay uluslararası bir hal almış, Osmanlı'nın iç meselesi birden Rodos'un, Fransa'nın ve Roma'nın (yani Papa'nın) istediği gibi kullandığı bir koz haline gelmiştir. Bu durum sebebiyle fetihler durmuş, Cem Sultan'ı güvende tutması karşılığında Papa'ya ödenen yıllık 40 bin altın nedeniyle ekonomi zayıflamış ve siyasi manevra sahası daralmıştır. (Cem Sultan'ın oğlu Murad Sultan ise Rodos'ta Hristiyan olmuş ve yıllar sonra amcasının torunu olan Kanuni Sultan Süleyman'a karşı Rodos şövalyelerinin yanında savaşmıştır.)

3. Fatih'in babası II. Murad İstanbul'u fethetmek için şehri kuşattığında, Isparta'da bulunan 6 yaşındaki kardeşi Şehzade Mustafa isyanı ortaya çıkmıştır. 6 yaşındaki bir çocuğun isyan etmesi elbette düşünülemez. Fakat Bizans'ın fethi engellemek için kullandığı klasik "kaleyi içten fethetme" oyunudur bu, başarılı da olunmuştur. (Monarşi sistemlerinde çocuk hükümdarlar sık görülen bir durumdur). Fethetme karşı olan çevreler galeyana getirilerek Şehzade Mustafa'nın etrafında toplanıldı ve belirli bir asker sayısı ile padişaha isyan edildi. Sonuç olarak İstanbul'un fethi gibi büyük bir fetihten vazgeçilerek tekrar iç kavgalarla boğuşmak durumunda kaldı.

Osmanoğulları bütün bu olaylardan ders çıkarmıştır. Kendi hanedanından fertleri feda ederek, çıkması muhtemel isyan ve iç savaşlarda bu fertlere bağlı binlerce başka insanın hayatının korunması ve devletin devamlılığının sağlanması amaçlanmıştır. Tabiri caizse bu büyük fitnelere karşı kendisi bu acı ilacı içmiştir. Bakara suresi 191. ayette de belirtildiği gibi; "Fitne, adam öldürmekten beterdir." Burada haftalık bir

pembe dizinin zihinlerde oluşturduğu hırslı, gözü dönmüş ve taht düşkünü adamlardan bahsetmek söz konusu değildir. Sonuçta bu büyük insanları yetiştiren edep, terbiye ve onları çok küçük yaşta neredeyse birer âlim haline getiren kaliteli saray eğitiminin, sırf taht hırsı için kendi ailesinden cana kıymak gibi adi bir tutumu ortaya çıkarması düşünülemez. Kaldı ki bu uygulamayı ilk olarak kanunnameye dönüştüren kişi Fatih Sultan Mehmed Han'dır. Bu büyük sultan, saltanat ve tahtın şaşaasından kaçarak şeyhi Ak Şemseddin'in tekkesine gidip kapısında haftalarca beklemiştir. Hocasına böyle bir hayatı istemediğini ve kendi halinde bir sadelikle tekkede yaşamak istediğini söyleyince, hocası tarafından "Senin görevin o, bizimki budur" cevabı ile kapıdan kovulmuş, sultanlığa teşvik edilmiştir. Böyle bir insanın taht hırsından bahsedilebilir mi?

Bu acı olaylar karşısında sultanlar zannedildiği gibi egolarını tatmin edip tahtlarının tadını çıkarmamışlar, tam tersine kardeş ve evlat acısının en ağırını yaşamışlardır. Kosko-

ca Yavuz

Sultan Selim'in kardeşlerinin katlinden sonra oturup "Bunlar bizim başımıza nereden geldi?" diye ağladığını yazar kaynaklar. Aynı şekilde oğlu Mustafa'nın ölümünün ardından Muhibbi mahlası ile ona ağıtlar yazan Sultan Süleyman'ın "Ey oğul!" hitabıyla başlayan şiiri bile ne denli büyük acılar çektiğini açıkça gösterir.

Gelelim Şehzade Mustafa meselesine...

Şehzade Mustafa Osmanlı tarihi boyunca öldürülen 60 şehzadeden biridir. Osmanlı'nın o zamanki bir numaralı düşmanı İran şahı Tahmasb ile Sultan Süleyman'ı yavzirmek için ittifak mektupları yazdığı iddiası vardır, fakat bu iddia hiçbir zaman doğrulanamamıştır. Tarihçilerin birçoğuna göre de iftiradan öte bir yorum değildir. Fakat Rumeli sancakbeylerine de "Tahta geçtiğim zaman yanımda olacak mısınız?" mealinde mektuplar yazdığı muhtemelen doğrudur. Sakal bırakması ve tuğ dikmesi de bazı tarihçiler tarafından isyan hazırlığı şeklinde yorumlanmıştır. İran şahına karşı savaşmak için

babasından orduyu istemesi de bir tedbirsizlik sayılabilir, çünkü şehzadelerin kendi orduları olduğu halde sultanın ordusunu istemeleri o zamanlar hoş karşılanmamaktadır. Bunların hiç biri bir şehzadenin ölümü için makul sebepler değildir. Birçok tarihçinin ortak görüşüne göre Şehzade Mustafa hakkında Kanuni'ye asılsız haberler verilmiştir.

Fakat Şehzade Mustafa ölmeseydi ne olurdu? Öncelikle Kanuni'nin öldüğü yıl tahta geçmiş olsaydı 53 yaşında olacaktı ki bu bir sultan için çok geç bir yaştı. İkincisi, muhtemelen kardeşleri Selim ve Bayezid'i öldürecek, çünkü onlar da en az kendisi kadar tahta layık şehzadelerdi, pes etmeyeceklerdi. Şehzade Mustafa'nın merhametiyle bilindiğini düşünüp bu ihtimali gözden çıkarsak bile, bu sefer muhtemelen ikinci bir Cem Sultan vakası yaşanacaktı. Mustafa kardeşlerini öldürmeye kıyamayacak, kardeşleri ya ittifak edip ona isyan edecek (sonuçta yine öldürmek zorunda

Editör: NEDA TANER ECZACILIK 4

Eczacılığın değişen yüzü: Klinik eczacılık

Hasta odaklı eczacılık olarak bilinen klinik eczacılık, eczacının hasta tedavisinde daha etkin bir rol oynaması gereğinden yola çıkılarak ortaya konmuştur. Bu bağlamda, klinik eczacılık, eczacılara yeni sorumluluklar yüklemiştir.

Klinik eczacıların sorumlulukları

Eczacının hastane dahilinde katılması gereken komitelerdeki sorumluluklarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Enfeksiyon komitesi: Uygun antimikrobiyal ajanların kullanımını yönlendirerek sağlık personelinin, hastaları ve toplumu eğitip enfeksiyonların yayılmasını azaltmayı amaçlar.

Eczacılık ve tedavi komitesi: Sağlık sistemindeki ilaç politikalarının, klinik bakım planlarının ve diğer ilgili protokollerin geliştirilmesi, yan etkilerin araştırılması ve önlenmesini sağlar.

Hasta profili oluşturmak: Eczacılar, içeriğinde her hastaya ait kişisel bilgilerin, alerji öyküsünün, hastalık ve ilaç geçmişinin ve tedavi rejimlerinin yer aldığı bir dosya tutarlar. Hasta ilaç profili adı verilen bu sistemle hasta izlemi amaçlanır.

Hasta eğitimi: Klinik eczacılar, hastalarına kullanacakları ilaçlarla ilgili detaylı bilgi verirler. Bu bilgilendirme, farklı hasta eğitim yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilir.

İlaç danışmanlığı: Yurtdışındaki hastanelerin ve üniversitelerin "ilaç danışma" bölümleri bulunmaktadır ve bu merkezler klinik eczacıların sorumluluğu altındadır. Gün içerisinde bölüme gelen telefonlara cevap vererek ilaç danışmanlık hizmeti sunarlar. Ayrıca doktorlar reçeteye yazacakları ilaç hakkında eczacıyla iletişim halindedirler.

Parenteral çözeltilerin hazırlanması ve onkoloji eczacılığı

Günümüzde, hasta odaklı eczacılık olarak bilinen klinik eczacılık; ilaçların etkisi, dozu, kullanış yöntemi ve yan etkileri gibi ilaç ile ilgili her türlü bilgiyi, en iyi şekilde eczacının bildiğinden yola çıkılarak bu bilgileri doktor ve diğer sağlık personeli ile işbirliği içinde paylaşmak, hastaların ilaçları güvenli, etkili ve rasyonel kullanmasını sağlamak amacıyla taşır. Eczacılığın geleneksel dönemi olarak adlandırılan 1940'lı yıllara kadar olan süreçte ilaçlar eczacılar tarafından doğal kaynaklardan galenik yöntemlerle üretilirken, daha sonraki yıllarda

bilim ve teknolojinin ilerlemesiyle ilaçlar fabrikalarda üretilmeye başlanmıştır.

Özellikle ABD'de endüstrinin geniş ölçekte yüksek kaliteli ilaç ve farmasötik dozaj şekilleri üretmesi ile eczacı ilaç endüstrisinin ürettiği ilaçların dağıtımını yapar hale gelmiştir. Eczacının hasta tedavisinde daha etkin bir rol oynaması gereğinden yola çıkılarak 1960'larda ABD'de "klinik eczacılık" kavramı belirmeye başlamıştır. Bu kavramla birlikte eczacılara yeni sorumluluklar yüklenmiştir.

İlaç ve besinlerin etkileşimine dikkat!

İlaç kullanımında unutmaması gereken bazı hususlar vardır. Öncelikle kullanılan ilacın prospektüsü okunmalı ve anlaşılmayan noktalar eczacıya danışılmalıdır. Aksi belirtilmedikçe ilaçlar sadece su ile alınmalıdır. İlaçlar asla alkollü içeceklerle beraber kullanılmamalıdır. Aksi belirtilmedikçe ilaçlar yemek içine karıştırılmamalı ve sıcak içeceklerle beraber alınmamalıdır. Kullanılan ilacın son kullanma tarihine dikkat edilmelidir. Bir sorunla karşılaşıldığında doktor ve eczacıya mutlaka danışılmalıdır.

Bazı besinler ilaçlarla birlikte tüketildiğinde etkileşim göstermektedir. Mesela greyfurt suyu düzenli alınan ilaçlarla etkileşime girerek ciddi yan etkiler oluşturabilmektedir. Greyfurt suyu ile ilaç kullanırken doktor tavsiyesi dışına çıkmamalı ve ilacın prospektüsü dikkatli bir şekilde okunmalıdır. Örneğin kolesterolünüzü düşürmek için statin kullanıyorsanız dikkat etmelisiniz. Trankilizanlar, alkol ile kullanıldığında tansiyon yükselmesi ve nefes darlığına sebep olurlar. Bronkodilatörler, kafein, kolah içecekler, kahve ve kahveli tatlılar ile kullanıldığında kullanılan kafein bu ilaç grubunun etkisini sınırlandırır. Laksatifler, gaz yapıcı

yiyecek ve içecekler (süt, lahana gibi) ile birlikte tüketildiğinde karnın kramplarına sebep olurlar. Antihistaminikler, alkol ile etkileşime girdiğinde sersemlik, uyusukluk ve harekette yavaşlığa sebep olur. Antiasitler, süt ve süt ürünleri, yüksek posa içeren besinler (karnabahar, yeşil yapraklı sebzeler, pazı, lahana vb.) ile tüketildiğinde sütün içindeki protein mide asidini artırır, bu yüzden ilaç etkisini azaltır. Yüksek posalı besinlerde ilacın emilimini azaltır.

Monoamin oksidazlar, kahve, çikolata, soya sosu, salam, sucuk, kaşar peyniri, şarap, bira, yoğurt gibi mayalanmış ve bekletilerek hazırlanmış besinler ile etkileşime girerse tansiyon yükselmesi, ateş basması, baş ağrısı, terleme, çarpıntı, görme bozukluğu gibi yan etkilere neden olabilir.

Tetrasiklin grubu antibiyotiklerin, süt ve süt ürünleri ile birlikte

alınmasıyla besinlerdeki kalsiyumla birleşmesi nedeniyle etkisi azalır.

Penisilin grubu antibiyotiklerin asitli içecekler, kahve, narenciye suyu ve domates gibi besinlerle tüketilmesiyle etkisi azalır.

Tiroid ilaçları, soya fasulyesi, lahana, brüksel lahanası ve şalgam ile birlikte tüketildiğinde, tiroid bezini etkileyeceğinden bu yiyeceklerden uzak durmak gereklidir.

Antihipertansifler, et suyu tabletleri, meyankökü, tuzlu yiyecekler, kolah içecekler ve hazır paket gıdalarla tüketildiğinde kan basıncını artırarak ilaçların etkisini engeller.

Koyu yeşil yapraklı sebzeler (Ispanak, lahana, pazı, roka, tere, maydanoz) şalgam, kuşkonmaz, brüksel lahanası, yeşil çay ve yeşil mercimek gibi besinler doğal pıhtılaşma mekanizmasını oluşturan K vitamini içerdiğinden antikoagulanların etkisini azaltırlar.

İğ: Hastane eczanesinde çalışan eczacılar, laminer kabinlerde ve tamamen aseptik şartlarda kanser kemoterapisinde kullanılan karışımları ve total parenteral beslenme solüsyonlarını hazırlar, etiketler ve hastaya sunarlar.

Terapötik ilaç izlemi: Klinik eczacılar, özellikle terapötik indeksi dar olan ve toksik etki potansiyelleri fazla olan aminoglikozitler, digitaler, teofilin, antikoagülanlar, lityum, antiaritmikler ve fenitoin gibi ilaçların serum düzeylerini izlemekle yükümlüdürler. İlaç izlemi sadece serum düzeylerinin ölçülmesi değil, hastanın tedavisinin bir bütün olarak izlenmesini kapsar. Bu yüzden hastanedeki her katta bir klinik eczacı bulunmaktadır.

Klinik farmakokinetik: Yatan hastaların kinetik parametrelerini günlük olarak hesaplar, hastaya özel doz veya doz aralığını belirler. Bu sayede mortalite ve morbidite oranının azalması, tedavi süresinin kısılması ve ilaçların yan etkilerinin azaltılması sağlanır.

İlaç etkileşimlerinin önlenmesi: İlaç etkileşimlerinin önlenmesinde bilgisayar destekli ilaç etkileşim programları ve rehber kitaplardan yararlanılır.

Birim doz ilaç dağıtım sistemi: Hastaya sadece o gün kullanacağı miktarda ilaç verilir. Birim doz dağıtım sisteminin üstünlükleri; ilaç uygulamalarındaki hataları azaltması, ilaç ile ilgili olan tüm maliyetleri azaltması ve ilaç kontrolünün ve ilaç izleminin etkin ve kolay olmasını sağlaması olarak sıralanabilir.

Sonuç olarak, eczacıların spesifik hasta gruplarına yönelik kapsamlı bir farmasötik bakım hizmeti verebilmesi ve bu hastalıkların farmakoterapisinde sorumluluk alabilmesi için öncelikle klinik eczacılık – farmasötik bakım eğitimi almış olmaları ve bu temel eğitimin üzerine, ilgili klinik alanda uzun süre bulunmaları veya akredite edilmiş eğitim programlarına dahil olmaları gerekmektedir.

Sağlıklı olmanın yolu bağırsaklardan geçiyor

Bağırsıklık sisteminin önemli unsurlarından biri olan bağırsakların ve bağırsakların en büyük desteği probiyotiklerin hayatımızdaki yeri ve önemini biliyor muydunuz?

Probiyotik, "yaşam için" anlamı taşıyan, Yunanca kökenli bir kelimelidir. Probiyotikler, vücudu zararlı mikroorganizmalardan koruyan, sindirim sisteminin düzenli çalışmasını sağlayan, organizmamızla dost, canlı bakteriler anlamına gelir. Canlı mikroorganizma içeren yiyeceklere de "probiyotik yiyecekler" denir. Probiyotiklerin prebiyotiklerle karıştırılması gerekir. Prebiyotikler, probiyotik bakterilerin canlı kalabilmesi için gerekli olan besinlerdir. İkisini bir arada içeren yiyeceklere de "sinbiyotik besinler" denir.

Anne karnında bulunan çocukların bağırsak florasında hiçbir mikrop bulunmaz. Doğum anından itibaren anne sütü ile beslenen çocukların florası genişler ve probiyotik canlılar bağırsaklarına yerleşmeye başlar. Bebeğin anne sütüne devam etmesiyle bağırsak florasındaki probiyotik korunmuş olur.

Yetişkin bireylerde probiyotikler kalın bağırsaklara yerleşirler. Sindirim sistemine, mide ve ince bağırsaklara yerleşmezler. Besinlerle alındıktan sonra mide asidi ve safra tuzlarından etkilenmeden kalın bağırsağa kadar canlı bir şekilde kalabilirler.

Yararları

Probiyotik bakteriler, sindirim sistemi üzerinde olumlu etkiye sahiptir. Bazı yiyeceklerin sindirimini kolaylaştırır. Yine bağırsıklık sistemi üzerinde, deri enfeksiyonları ve bazı kanser türlerinin önlenmesinde yararları vardır. Probiyotikler ayrıca osteoporoz, menopoz gibi sıkıntılarda da faydalıdır. Probiyotik bakteriler, dışarıdan gelen zararlı bir bakteriyi bağırsak florasında tüketerek veya onun bağırsakta emilmesini engelleyerek ya da bağırsak florasının asit ortamını değiştirerek, dışarıdan gelen zararlı maddelerin orada çoğalmasını engeller. Probiyotiklerin; diyabet, kalp hastalığı, hipertansiyon, obezite gibi hastalıkların önlenmesinde etkili olduğuna dair bazı çalışmalar sürmektedir. Koruyucu olduğuna ve probiyotiklerin birlikte alındığı yiyeceğin de faydalı olduğuna dair çalışmalar bulunmaktadır. Probiyotik bakterilerin deri ve göz sağlığı üzerinde, mide, bağırsak gibi kanser türlerinin önlenmesinde etkili olduğu bilinmektedir. Kolit hastalığı, kısa bağırsak sendromunda da etkili probiyotikler, ayran, süzme peynir, yoğurt, kefir, lahana turşusu, pastörize edilmemiş turşu ve zeytin doğal probiyotik gıdalar arasında sayılmaktadır.

Editör: AYŞE SENA GÜLLÜOĞLU ECZACILIK 3

Medipol'e memleket arası

Gurbet ellerde okul hayatının karmaşasından, derslerin yoğunluğundan ve İstanbul'da insan selinin yaydığı negatif enerjiden arınmak için adına da 'vize sonrası tatili' diyerek özlem duygusuyla perçinlenmiş bir memleket hasreti düşer gönüllere. Ve ansızın 1294 km uzaklıktaki sılaya yolculuk başlar, kısa bir süre için de olsa...

Her insan kendi memleketini sever elbette. Her dönüşünde; doğduğu, büyüdüğü, yürüdüğü sokakları, çocukluğunu, okul çağlarını anımsar. Belki yaşarken farkında olmadığı saatler, aklımdan film şeridi gibi geçer. Güldüğü meselelere tekrar güler, hüznüleri bile o anda yaşadığı gibi incitmez. Ve her dönüşünde biraz daha büyüdüğünü, olgunlaştığını hisseder. Acaba insan, hayatı gurbet ellerde mi, daha iyi öğrenir. Çünkü tüm gerçekliğiyle, karşısında pembeden soyutlanan bir hayat vardır. Sanırım farklı ve yeni bir hayatla tanışmak, bu yaşamı kendi kendine başarabilmek veya kaybetmek ve aslında kendinle kalabilmek duyguları büyütür insanı. Yaşadığı zorlukların üstesinden gelmesi, kendini zümürdü-anka misali hissetmesi-

ne neden olur. Bundandır ki her dönüşte kendindeki bu değişimi fark eder. Özellikle gönlünüzdeki okuma, öğrenme, tanıma, keşfetme arzularıyla yola çıktığınızda durağınız; güzelliklerle bezenmiş, mistik havasıyla 'dışarıdan' bakınca insanı âdeta büyüleyen, İstanbul ise, bu denli hissetmeniz kaçınılmaz. Ama İstanbul'da okumak, İstanbul'un ruhunu yakalayınca hayatın en güzel dönemlerinden biri olur. Velhasıl İstanbul'da okumak, yaşamak hem kötülüğü hem de iyiliği barındıran insan gibi. Hangi yönüyle alâkadar isen sana o yüzünü gösterir. O da sana kalmış. Bundandır ki İstanbul'dan ne tamamen ayrılabiliriz, ne de hep onda kalabiliyoruz.

Gelgelelim asıl mevzumuz. Bu 'vize sonrası tatillerde', bir nevi soluklanma mekânlarında,

ne yapılır, nerelere gidilir. Tabii ben ancak kendi memleketimi anlatabilirim: 'Peygamberler Şehri' diye addedilen, dünyanın en eski şehirlerinden Urfa'yı...1,5 saatlik uçak yolculuğunun ardından; kuşbakışı görülen Fırat Nehri, masmaviliği ve duruluğuyla, huzurlu el sallar. Bulutları, görüntü kirliliği oluşturan upuzun binaları, fabrikalardan çıkan koca koca dumanları göremezsiniz. Vakit gece ise; şehir, süslü şehirlere gibi ışıltılı değildir, tüm sadeliğiyle ayaklarınızın altındadır; etraf karanlıktır ama güven verir. Havaalanından merkeze gelinceye kadar, yağmurla ıslanmış toprak kokusu genzinizi yakar, buna binlerce dönüm arazide ekili olan fıstık ve menengiç ağaçlarının kokusu karışır. Akraba, arkadaş, dost ziyaretleri kısmını atlatın-

ca, tüm samimiyetiyle karşılayan şehrin tarihi mekanlarını ziyaret, zaruridir. Evvela Urfa Kalesi'nden Nemrut tarafından ateşlere atılıp, mucizevi olarak su ile selamete eren Hz. İbrahim'in makamının olduğu, Bahıklıgöl, ziyaret edilir. Bu ziyaret için en muazzam gün, seksiz cumadır. Öğlen ezanını Dergâh Camii imamından dinlemek de birçok insanın hayranlığını dile getirmekten kaçınmadığı taraflardan biridir. Ardından, hele de gece vaktiyse Çifte Mağara'ya çıkılır tahtlarda oturularak, keyifle yöreye özgü 'menengiç kahvesi' içilir. Sonra Gümrükhan' a gidilir bir 'acı mırza kahvesi' içilir, tabii fincanı masaya bırakırsan yandın, demektir! Ardından hastalığı yayılıp, artık diline bulaşınca zikrini yapamamaktan korkup, Rabbine niyaz eden ve sabrının mükâfata olarak su bahşedilen Hz. Eyüp (As.)'ın çile çektiği mağaraya gidilir ve o sudan içilir. Sonra tarihi M.Ö 11 binlere dayanan, bilinen en eski yerleşim olan Göbeklitepe'

ye gidilir. Bu höyük 'Şehir hayatına geçmemiş toplumların tapınak inşa etmiş olduğunu gösteren ilk örnektir, bu da medeniyet tarihinde devrim niteliğinde bir buluştur.' Sonrasında Harran evleri, türbeler, müzeler gezilir. Ayrıca bir sonraki seyahatte, yeni açılacak olan 'açık hava mozaik müzesine' de, muhakkak gidilmelidir.

Tüm bu anlamlı gezintiyle beraber şunu da anladım ki; insan, araya mesafeler girince, şehrine bağlılığı artıyor.18 yıl boyunca gitmediğim belki gidip de önemsemediğim bir çok yer, tekrar görülmüşçasına anlamlandı, daha da değerlendi. Demek ki insan, kırık yaşamadan kendisine sunulan lütufların 'farkında' olamıyor.

Ezcümle, elindekinin kıymetini, ondan uzaklaşma veya onu kaybedince anlamamalı insan. Okuduğu, yaşadığı yahut doğduğu şehirde de olsa her anımı layıkıyla yaşamalı ve anının tadına varabilmeli...

Uyku sen ne hoş seysin

AHSEN PEKER HEMŞİRELİK 3

Gün ağarmadan uyanıp ilim irfan uğruna yollara düştüğün günlerden biri olur ya, hani insanın afyonu daha patlamamıştır. Alarm ile birlikte can çekişirsiniz beş dakika daha uyusam ne olur ki diye. Kararı uyumakta kılıp beş dakika niyetiyle kapattığımız gözlerinizi açmanız ışık hızıyla geçmiş bir süre gibi gelir. O ara halıya alık alık bakar, dalar gidirsiniz. Söylenenleri algılayamazsınız. 10 dakika içinde bitecek bir işi uyuşukluğunuz ile 15-20 dakika içinde anca bitirirsiniz. Neyse ki çok şükür evden çıkmayı becerebilmişsinizdir. Durağa gelirsiniz, "Allahımmmm millet burada mı sabahlıyor!" diyemeden alamazsınız kendinizi. Beklenince gelmek bilmeyen artist otobüsünüz dakikalar sonra en nihayetinde gelmiştir. Bir buçuk iki saat sürecek şehirlerarası yolculuğu anımsatan o otobüste ne çileler çekilir, ne kitaplar okunur, sınav zamanı ne slâytlar hatmedilir gelin bir de bana sorun. Otobüsün müdavimleri artık belli başlı kişilerdir. Yabancı biri onca tanıdık simanın arasından sıyrılarak doğrudan belli eder kendini. Her zamanki gibi minyon tipli, esmer, orta yaşlardaki hanım abla yanınıza kurulur. Tabii o arada sizde yolculuk boyunca uyurum aman da aman oh mis diye sevinçten havalara uçmak üzeresiniz. Yooo yooo tam gözlerinizi kapamış

uykuya dalmak üzereyken bir sesle irkilirsiniz. Yanınızdaki mübarek koca otobüse son ses müzik dinletisi yapıyor. Kendine acıyorsun bana acı bari der gibi ters bir bakış atarsınız. Ama anlamaz ki o da kapatmıştır gözlerini. Bu sefer başlarsınız düşünmeye, kaçmıştır uykunuz bir kere. Bu seste nasıl uyuyor? Iyyk! Dinlediği şarkıda şarkı olsa bari kim bilir nasıl bir ruh hali içerisinde diye... Başka çaren yok, takacaksn sende kulaklığını, başlayacaksın sevdiğin müzikleri dinlemeye...

Başa saracak olursak alarm çalmaya başlar, bir de bakarsın ki evden çıktığın saatte uyanmışsın. 5 dakika içinde hazırlanıp durakta bulursun kendini. Kıl payı kaçırırsın o beklenince gelmek bilmeyen otobüsü, gurur yapıp koşmazsın peşinden. Bir sonraki otobüste-sindir. Bu sefer sivrilen o yabancı sima sensindir. Mutlusundur da hani rahat rahat kestirebilecek-

sindir sonuçta o mübarek hanım abla yok! Farkında olmadan mışıl mışıl uykuya dalmışsındır. Olamaz hayır olamazzz yine bir sesle irkilirsin. Ya uf yine mi dersin, önce bir gözünü daha sonra ötekini aralarsın. Kafanı hafif yana çevirirsin, acı gerçekle yüz yüze gelersin. Hanım abla yanında o iğrenç enteresan müziklerini yine son ses dinlemekte. O an aslında en başından beri aynı otobüste olduğunu ve hepsinin tatlı bir rüyadan ibaret olduğunu anlarsın. "Gelecek durak Unkapanı" sesi ikinci şokunuz olur bunun üzerine. Apar topar iniş kapısına yönelirsin.

Akıl, bildiğin Cuma pazarı gibidir. Öylesine karışık, öylesine ana baba günü! Çoğu zaman uykunu kaçırın, kulağınızı tırmalayan o müzik sesi, bugün ise durağı kaçırılmaman için bir işarettir. Biraz duraksarsın, derin bir nefes alıp her hayırdan bir şer, her şerde bir hayır olduğunu aklına getirirsin...

Bir evladın idamı

ZEYNEP ŞENCAN HEMŞİRELİK 3

Bir can var ipin ucunda
Bir nefeslik vakit.
Bir tarafta ihanet
Bir tarafta sadakat.
Bir yanı sevgiyle dolu kalbin
Bir yanı öfke.
Bir hikâye var asılan tende
Büyütülen bir çocuk.
Bir ferman ki dilinde
Bir kesilse sesi, asla bitmez bu suskunluk.
Bir evlat var yerler altında
Bir çiğlik.
Bir baba ki kendi eserini linç etsin
Bir yalvarış var el açıp o cihana.
"Ben ihanet etmedim!"
Bu kelimeler ki iki dünyada da asili kalacak kulaklarda...

Estetik ve geometrinin hamurunda yoğrulan yazı: Hüsn-i hat

İstanbul, estetik ve geometrik kurallara bağlı kalarak güzel yazı yazma sanatı olan hüsn-i hat sanatının da merkezi. İslam dünyasında tartışmasız kabul edilen bu gerçek, en güzel biçimde şu sözlerle ifadesini bulmuş: "Kur'an-ı Kerim Hicaz'da nazil oldu, Mısır'da okundu, İstanbul'da yazıldı."

Hüsn-i hat; estetik ve geometrik kurallara bağlı kalarak güzel yazı yazma sanatıdır. Hat, sözün veya ruhta gelişen fikir ve duyguların yazı aracılığı ile resmedilmesidir. Ancak genellikle İslam dinine has kutsal metinlerin yazımı için kullanılan bir tabirdir. Dinsel metinleri güzel yazma ve bunu öğretme yetkinliğine sahip sanatçıya hattat, bu sanata da hattatlık/hüsn-i hat denmiştir.

Hat sanatında temel olarak altı çeşit yazı stili vardır: Bunlara sü-lüs, nesih, muhakkak, reyhani, tevki ve rika adı verilir. Yazıda

bazı anatomik kuralların çizdiği sınırlarla ortaya çıkan bu stillerin mimarı Abbasi veziri İbn-i Mukle (886 - 940) olarak bilinse de, kendisinden bir eser elimize ulaşmamıştır. O dönemlerde Anadolu'da kök salmaya başlamış olan Türk boylarında da sanat önemli yer tutmaya başlamış ve bu gelişimin meyveleri Fatih Sultan Mehmet devrinin büyük ustası Amasyalı Şeyh Hamdullah'ın çalışmalarıyla devşirilmiştir. Fatih'ten sonra tahta geçen II. Bayezid, eskiden beri irtibatla olduğu, hatta meşk ettiği hocası Şeyh Hamdullah'ı İstanbul'a çağırarak hazineden

Yakut yazıları üzerinde çalışmasına olanak sağlamıştır. Bu çalışmalar, yazıya Osmanlı karakterinin kazandırılmasında en büyük paya sahiptir.

İstanbul, Türkler tarafından fethedildikten sonra hat sanatının ölümsüz merkezi olmuştur. Bütün İslam dünyasında tartışmasız kabul edilen bu gerçek, en güzel biçimde şu sözlerle ifadesini bulmuştur: "Kur'an-ı Kerim Hicaz'da nazil oldu, Mısır'da okundu, İstanbul'da yazıldı." Bütün bir İslam âlemi hat sanatını öğrenebilmek için İstanbul'a koşmuştur.

Bir hattatla röportaj

Yrd. Doç. Dr. Emine Pınar Doğu nasıl kimdir?

1986 yılında Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü'nden mezun oldum. Lisans eğitimimi aldıktan sonra aynı sene araştırma görevlisi olarak burada kaldım, yüksek lisansına başladım. Belli süreçler sonrasında sanatta yeterliliğimi yaptım. Türk süsleme desenleri ve hat dersleri verdim. Şu anda da hem ana sanat dalı başkanımı

hem de bölüm başkan yardımcılığını sürdürüyorum.

Hüsn-i hat sanatını siz nasıl tanımlarsınız?

Hüsn-i hat benim için erişilmesi, ulaşılması güç bir yazı şekli. Geçen sene biz Çin'e gittik. Orada daha iyi anladım; bu yazı şekli onlar için de çok önemli. Ama onlar fırçayla yazıyorlar. Tabi fırça çok esnek bir malzeme. Bizimki ise son derece sert. Daha zor olduğunu düşünüyorum, tabi hiç denemiş değilim onlarınkini de. Hat

zor bir yazı şekli. Kuralları çok kesin. Zaten çok derin manaları olan bir sanat. İslam'la gelişmiş, İslam'la güçlenmiş.

Bize çalışmalarınızdan biraz bahseder misiniz?

Son dönemlerde asistanımla birlikte Arap yazısının düz ve köşeli çizgilerle yazılan eski bir biçimi veya İslamiyet'in ilk yüzyıllarında "Himyeri" yazısının değişmesiyle oluşan; dik, sert, köşeli bir yazı diye tanımlanan "küfi"ye merak saldık. Kendi içindeki kuralları-

nı keşfetmeye başladık. Dönerek hareket eden bir kompozisyon. Kendi içinde dönerek ilerlemeye başladığında çok katı kurallar başlıyor. Bir de şunu keşfettik: Türkçe metinlerde çok zorlanıyoruz ama Arapça metinlerde çok kolay ilerliyoruz. Şu anda da bilgisayarda bir çalışmamı yapmak için oturup autocad programı öğrendim. Autocad'de küfiyi çalışmak daha kolay çünkü geometrik yapıyı oturtmak daha kolay. Tabi elle çalışıyoruz bu çalışma-

ları. Asla oturup makinayla bu işi yapalım demiyoruz. Mutlaka elimizde eskizlerimiz var. Hayal edip gerçekleştirmeye çalışıyoruz.

Bu sanat dalının sizce zorlukları neler?

Hat konusu zor. Sonuç alamazsınız kolay kolay. Hiç kolay bir şey değil. Çok sabır istiyor. Her an sıkılıp bırakılabilir ama ben hiç bırakana denk gelmedim.

Mesela biz ebruda kendi adıma en azından birkaç çalışmayla doğruya yakın bir şey elde edilebiliyoruz. Fakat hatta bu pek kolay değil.

Maalesef. Bu yüzden arada serbest tasarımlar var. Kendilerine güven geliyor, mutlu oluyorlar. Yapabilecekleri, istedikleri şeyleri çalışıyorlar. Bir de bizim kaligrafi diye bir dersimiz var. Orada kesik uç kullanarak Latin kaligrafisi yazıyorlar. Orada da biraz kaleme alışıyorlar. Yani alışmış olduğumuz bir alfabede biraz daha güvenli başlıyorlar. O da kesik uçlu bir kalem, sert bir kalem. Metal uç çünkü. Eller eğitiliyor. Bileğin, elin, gözün eğitilmesi çok önemli. Doğru anatomiyi çıkarmak zorundasınız.

Modern hat hakkında ne düşünüyorsunuz?

İyi çalışmalar var bu konuda. Klasik çalışıp bu yolda güzel eserler verenler de var. Her işte olduğu gibi modernin de iyisi kötüüsü var tabi. Ben öğretilerime teknolojiyi kullanma konusunda kısıtlama getirmedim. Yeter ki iyi tasarımlar çıkarsınlar.

Bu sanatta eğitim almak isteyenlere önerileriniz var mı?

Açıkçası bir kere hocanın aydın biri olması gerekir. Eleştirilere açık olmayan, çok sert mizaçlı hocalar var. Hocanın böyle olmasını çok doğru bulmuyorum. Bence öğrenci her zaman hocaya ulaşabilmeli. Bir de çok küçük yaşta bu eğitime başlamak doğru değil. Elimize bu sanatı unutturmamak da çok önemli. Bazen biz bile unutuyoruz. Hat sanatında eli durmak tabiri vardır. Tabi alet işler el övünür. İyi kalem, iyi mürekkep ve iyi kâğıt her zaman iyi sonuç verir.

Editör: BURAK KAPLAN HUKUK 3

Futbolun hâkimleri: Hakemler

Sonucu ne olursa olsun hiçbir tarafı mutlu edemeyen, toplum tarafından bir türlü kabullenilemeyen bir meslek. Belki sadece Türkiye’de değil ama en çok bu topraklarda silahlarımızı doğrulttuğumuz, günah keçisi ilan ettiğimiz bir meslek; futbol hakemliği.

Günümüz dünyasında artık kolay bir meslek kalmadı. Halk tabiri ile “yata yata para kazanır-sın” mesleği yok artık. Tabi ki her mesleğin kendine göre zorlukları var. Hiçbir meslek zahmet çekmeden, cefa çekmeden para kazandırmıyor insanlara. Hatta çoğu zaman doğru düzgün paralar bile kazandırmıyor... Ancak bir meslek grubu var ki toplum tarafından bir türlü kabullenilemeyen bir meslek. Sonucu ne olursa olsun hiçbir tarafı mutlu edemeyen bir meslek. Bu mesleği yapanları da fiziksel ve ruhsal olarak yaralayan bir meslek. Belki sadece Türkiye’de değil ama en çok kendi ülkemizde silahlarımızı doğrulttuğumuz, günah keçisi ilan ettiğimiz bir meslek futbol hakemliği.

Hakemlik; futbolun altın üçgeninin en önemli köşesini oluşturmaktadır. Hakemlik; bilgi, tecrübe, eğitim, yeterlilik, kişilik, kondisyon ve konsantrasyon gerektirir. Hakem; düzgün yaşantısı, dürüst kişiliği ile insan psikolojisinden ve toplumsal sosyolojisinden anlayan, insanın bireysel ve toplumsal davranışlarını yorumlayabilen, saha içindeki ve dışındaki hareketleriyle örnek olması gereken kişidir.

Dünyada futbol hakemliğinin başlangıcı, futbolun başlangıcına ve yayılmasına paralel bir seyir izlemiştir. 1819 yılına kadar maçlar hakemsiz oynandı, takım kaptanları aynı zamanda hakemlik yaptı. Tıpkı çocukluğumuzda sokak aralarında gazozuna yaptığımız maçlarda olduğu gibi. Daha sonra bu tarz idarenin sakıncaları görüldüğünden saha içine girmemek şartıyla dışarıdan hakem tayin edilmiştir.

Hakemlik kurumunun ilk defa İngiltere’de oluştuğu ve hakemliğin 1880 yılında kurumsallaşmaya başladığı tespit edilir. Şüphe yok ki burada sözü edilen hakemlik olgusu bugünkü hakemlikten oldukça farklıdır. Sahanın her iki yarısında birer hakem bulunmakta, bir hakem de masa başında görev yapmaktadır. Masa başındaki hakem diğer hakemlerin anlaşmazlığa düşmesi halinde duruma müdahale etmektedir. Bu hakem ayrıca skoru kaydetmekte ve zamanı ölçmektedir.

Kurallarda yapılan değişiklik sonucu, 1905 yılında futbol hakemleri sahadaki konumları itibarıyla şimdikine benzer bir nitelik kazandı. Buna göre masa başındaki hakem saha içine geçmiş, içerdeki hakemler taç çizgileri kenarında görev yapmaya başlamışlardır. Ancak bunlar, şimdiki uygulamanın aksine taç çizgileri boyunca; iki korner direği arasında görev yapmışlardır.

Ülkemizde hakemliğin başlangıcı, 1890 yılında futbolun yaygınlaşmaya başlamasına paralel bir seyir izlemiştir. Türkiye’deki hakemliğin orijini hakkındaki kaynaklar yetersiz ve düzensizdir. Ülkemizdeki hakemlik ancak 1900 yılından sonra özellikle futbolu bırakanların hakem olmasıyla gelişmeye başlamıştır. İlk hakemlerin de, futbolun öncülere olan yabancı uyruklu kişiler olduğunu görüyoruz. James La Fontein, Kinon ve Vasiliadis bu çerçevede ilk hatırlanan isimlerdir. İlginç bir tespit de ilk Türk Futbolcusu Fuat Hüsnü Kayacan’ın aynı zamanda ilk Türk Futbol Hakemi oluşudur. Kayacan’ın yönettiği

ilk maç, 1907’de yapılan Kadıköy-Moda müsabakasıdır. Daha sonra hakemlik yapan Türkler arasında zamanımızda isimleri stadyumlara verilerek yaşatılan Ali Sami Yen, Yusuf Ziya Öniş (Bilmeyenler olabilir Yusuf Ziya Öniş Stadı şu Sarıyer’de) ile Burhan Felek (Burhan Felek Stadı da Üsküdar’dadır) yer almaktadır.

Ülkemizde hakemlere “lisans” verilmesi ise 1940 yılında olmuştur. 1940’lı yıllardan itibaren yurt dışına açılan Türk hakemliğinde özellikle 1960’lı yıllar, başarılarla ulaşılan yıllar olmuştur. Bu çerçevede; Sulhi Garan ilk defa FIFA kokardı hakemimiz olmuştur.

Ülkemizde hatalı karar veren hakemler; ya eyyamcılıkla veya bir yerlerden aldıkları mesajlar doğrultusunda karar vermekle suçlanmaktan bir türlü kurtulamadı. Ancak birçok ülkede üst düzey hakemliğin profesyonelleşmesi bile hala insan hatası faktörünün ortadan kaldıramamıştır. Bu nedenle, 1995 yılında kural 5’e önemli bir ekleme yapılarak oyun alanındaki kararların herhangi bir sonucunun kanuni sorumluluğundan hakemleri korumuşlardır. Bu nedenle futbol oyununun insanları tarafından oynandığı, insanlar tarafından yönetildiği ve daima da öyle olacağı defalarca vurgulanarak söylenmiştir. FIFA; hakemlik standardının en üst seviyeye yükselmesi için hakemlerin de oyuncuların gelirleriyle karşılaştırılabilir bir refah düzeyine ulaşmasını desteklemektedir.

Hakemler her zaman yalnız

adamlardır. Kendilerini toplumdan soyutlamak zorunda kalırlar. Bunu sırf tarafsızlık sıfatları zedelenmesin diye yaparlar. Bir maçın hakemleri maçtan 1 gün önce şehre gelir ve kulüplerden uzak bir otelde konaklar. Maç günü telefonlarını kapatırlar. Konsantrasyonlarını bozmamak için aileleriyle bile görüşmezler. Çünkü milyonlarca liralık takımların maçlarını yöneteceklerdir. Üzerlerine düşen sorumluluğun bilincindedir hepsi. Verecekleri bir karar, maddi manevi inanılmaz değişimlere sebep olur. Misal vermek gerekirse; vereceği bir kararla bir takım şampiyonlar ligine gidemez, milyonlarca Euro’dan mahrum kalır, o takımı destekleyen milyonlarca insanın ruh hali değişir, o takımın 1 sene boyunca ortaya koydukları emeğin sonucu belirlenir. İşte hakemler o kadar büyük baskı altındadırlar ki aslında onları bu baskıdan biraz da olsa kurtarmak için, “Verdikleri hiçbir kararın hukuki sorumluluğu olmaz” güvencesi FIFA tarafından getirilmiştir. Hakemler maçtan sonra yine kimseye haberleşmeden evlerine dönerler. Sosyal medya kullanamaz mesela hakemler. FIFA hakemleri için bu zaten yasaktır. Diğer hakemlerde kendileri kullanmak istemezler; çünkü sosyal medya onlara sosyalite ziyade hakaret, tehdit ve küfür getirir.

Ülkemizde bir Hagi ismi, bir Alex ismi, bir Nouma ismi hemen herkes tarafından bilinir. Lakin bir Sulhi Garan, bir Muhittin Boşat, bir Fırat Aydınus ya da bir Bülent Yıldırım ismi çok bilinmez. Bu isimler geçmişten günümüze Türk hakemliğinin yapıtaşları olmuş ve halen de olmaktadır.

Burada bir isme ayrı bir paragraf açmak istiyorum: Fırat Aydınus. Hukuk öğrencisi olmam dışında genç bir hakem olarak Fırat Aydınus gibi bir isme yapılanları gördükçe üzüntüden ve şaşkınlıktan ne yapacağımı çoğu zaman şaşırıyorum. Öyle insafsız yorumlar, hareketler oluyor ki hayretler içerisinde kalıyorum. Şunu hemen belirtmek gerekir ki; yürütülen kara propagandalara karşı Fırat Aydınus’un beyefendi duruşunu yitirmemesi ve ağır başlı tutumu takdir edilmelidir. Onun bu derece eleştirilmesinin sebebi diğer hakemlerden farklı oluşudur. Farklı olan kişi hemen mimlenir ve yok edilmeye çalışılır. İnsanlar farklılıklarını sevmeyiz çünkü bu kendi yarıttıkları düzen için

te h -
likedir. Aydınus doğal bir insan, sahada içinden nasıl geliyorsa öyle davranan bir insan. Aynı zamanda çok

cesur. Kuralları uygulamakta bir an bile tereddüt etmiyor. Mesela meşhur Caner Erkin vakasında aylarca yerden yere vuruldu “Lan” kelimesinin ihraç sebebi olduğunu bilmeyenlerce. Evine kameralar gönderildi, eşi ve kız çocuğu rahat-sız edildi, taciz edildi. Oturduğu apartmanın yöneticisine Fırat Aydınus’un aيداتlarını ödeyip ödemediği soruldu (!) Kırmızı kartın tartışıldığı bir ortamda böyle bir soru sorulmasındaki amaç ne kadar aşağılıkça Fırat Aydınus’un bu soruyla itham edildiği şey de aynı derecede aşağılık bir davranıştı. Ama Aydınus o günlerde de sakinliğini korudu ve 2 gün sonra çıktı gitti ve Şampiyonlar Ligi’nde Arsenal maçını yönetti, bizi temsil etti. Sonra bu seneki meşhur yarım kalan Beşiktaş - Galatasaray maçı ortaya çıktı. 100 bin kişinin önüne atılmasına rağmen cesareten hiç taviz vermedi, kimsenin baskısı altına girmedi. Tribünlerdeki 100 bin “kendisini kaybetmiş insan” baktılar ki hakemi baskı altına alamıyorlar; çareyi sahaya girip ortadaki savaşa alanına çevirmekte buldular. Burada da suç Aydınus’a kalmıştı. Onun tek suçu ise 100 bin kişinin baskısı altına girmeyip cesaretle maça devam etmesi olmuştu... Fırat Aydınus hakemliği çeyrek asırdan fazladır yapıyor. Yani bugün onu eleştiren kişiler kısa süreleriyle sokaklarda evcilik oynarken Aydınus sahalarda düdüğü çalıyordu. Bir insanı eleştirirken işin arka planını iyi süzmeli ve empati kurulmalıdır.

Bir de Bülent Yıldırım var. Bülent Yıldırım şu an FIFA hakemi. Fırat Aydınus kadar tecrübeli bir hakem. ODTÜ mezunu. Şu an aynı zamanda Ekonomi Bakanlığı’nda birim müdürü. Yani çoğu insanın o konuşurken karşısında önünü ilikleyeceği bir isim. Ama o da tutarsızca ve insafsızca eleştiriliyor.

İşte tüm bunlar Türk hakemliğinin zeti. Elbette ki hakemler de hata yapacaktır, onlar da insanlar neticede. İnsanın olduğu her noktada hata olacaktır. Ancak futbolda bu hatalarla zevkli değil midir zaten? Her an hata ile de olsa bir şeylerin değişebileceği umudu, insanların bu oyuna daha da fazla bağlar. Bu oyunu daha da çekici hale getirir. Bu sebeple FIFA, futbol oyununda teknolojik desteğe izin vermez. Futbolu futbol yapan hatalardır. Bu hatalar düzeyli ve verimli şekilde eleştirilip minimuma indirilmeye çalışılmalıdır.

Tarih boyunca hakem olmadan oynanan maçların sıkıntılarını, anlaşmazlıklarını gördük. Bu sebeple hakemlere bakış açısı değişmeli ve saygı gösterilmelidir. Şu bilinsin ki hakemlerin maddi olarak hiçbir şeye ihtiyaçları yok. Türkiye standartlarına göre gayet iyi seviyede bir kazançları var. Onların tek istediği şey saygı. FIFA’nın saygı anlamına gelen “respect” politikasının temellerinden biri de buna dayanır. Unutulmaması gereken şey şudur; bu dünya futbola muhtaçtır, futbol da hakemlere...

Bir Orta Avrupa macerası...

Edelerimizin iki defa Viyana'yı kuşatmış olması, orta çağ Avrupası tarihi ve Avrupa'nın doğal güzellikleri bizi Orta Avrupa seyahatine çıkardı. Viyana'dan arkadaşlarımızın olması sebebiyle de Viyana'yı merkez aldık. İstanbul'dan seyahatimiz 2-2,5 saat sürdü. Seyahatimizi gece yaptığımızdan dolayı daha fazla yorulmamak için hemen konaklayacağımız yere gittik. Tatilden dönüşümüzü de Viyana üzerinden yaptık.

Viyana

İlk gün ilk durağımız elbette Viyana'nın en eski katedrali Stephansdom. Bu katedral 1365 yılında inşa edilmiş. Zamanında bu katedralin çan kulesinde, Osmanlı akıncılarını gördüğü anda çan çalarak Viyanalıları haberdar etmekten sorumlu bir memuriyet varmış. Bu vazife 1956 yılında Viyana Belediye Meclisince artık bir Osmanlı tehlikesi kalmadığı için kaldırılmış. Buradan sonraki durağımız "Imperial Crypt" isimli Habsburg hanedanının mezarlığı. Burada mezarlar toprağa gömülü değil, lahitler halindeydi. Ve bu lahitler müthiş süslemelerle bezenmiş. Mezarlık ziyaretinin ardından Viyana Doğal Tarih Müzesi'ne kendimizi attık. Müze o kadar gerçekçi ki; boy boy kurbağa, kelebek, birçok böcek türü, doğal taşlar ve aklınıza gelebilecek bütün doğayla ilgili şeyleri görebilirsiniz. Böyle bir müzenin ülkemizde de olmasını temenni ederdim. Eğer sanata meraklıysanız tam karşısındaki Sanat Tarihi Müzesi'ni de gezmenizi tavsiye ederim. Ama biz Viyana'nın meşhur alışveriş caddesi olan Mariahilfer'e gitmeyi tercih ettik. Bu caddeyi de baştanbaşa gezdikten sonra öğle yemeği olarak Avusturya'nın meşhur Schnitzel'ini tercih ettik. Yemekten sonra da bir kraliyet sarayı olan Schönbrunn Sarayı'na gittik. Sarayın 1400 odası olduğu söyleniyor. İnanılmaz değil mi? 1400 odadan 40 tanesi gezintiye açılmış ve iki ayrı tur mevcut. Kısa turda 28 oda, uzun turda 40 oda gezilebiliyor. Bu sarayın etkileyici kısmı, rengârenk çiçeklerle muntazam bir şekilde bezenmiş bahçesi. Sarayın bahçesinden tepeciğe çıkıp bahçenin huzur verici manzarasına

kendinizi bırakabilirsiniz.

Dünyanın en eski hayvanat bahçesi bu Schönbrunn Sarayı'nın içerisinde bulunuyordu. Burası, yağmur ormanlarından tutun kutup hayvanlarına kadar pek de kolay görmeyeceğiniz birçok hayvan türünü barındırıyor. Bu kadar çeşitlilik ve büyüklük insanı kendine hayran bırakıyor. Buradan sonra vakit akşama erdiği için kaldığımız yere döndük.

Ertesi gün ilk olarak Viyana'nın askeri müzesi Arsenal Museum'a gittik. Bu müzenin en önemli özelliği ise Avrupa'daki en büyük Osmanlı savaş malzemesi koleksiyonuna sahip bir müze olmasıdır. Tavanlardaki Türk tasvirleri, devasa otağ da müzenin ilgi çekici kısımlarından. Müze sonrası ise Viyana'nın çok ziyaret edilen mekânlarından olan Kahlenberg tepesine gittik. Tepeden manzaraya bakarken Viyana'da gezdiğiniz yerleri bulmaya çalışabilir veya kafede oturup bir apfelstrudel yiyebilirsiniz. Buradan sonra arabayla Viyana'nın güneybatısında bulunan Carnuntum'a gittik. Carnuntum eskiden Roma İmparatorluğu'na bağlı bir askeri kampmış. Kazıdan çıkan kalıntılarla burası yeniden inşa ediliyor. Burada mutfaklardan hamamlara kadar birçok unsur sergilenmiş.

Salzburg

Ertesi gün Viyana'dan 3-4 saat yolculukla Salzburg'a vardık. Vardığımızda ilk iş bir "tourist info"ya gidip otel ayarlamak ve ertesi güne bir Innsbruck bileti almaktı. Otelimiz merkeze çok yakın olduğu için eşyalarımızı hemencecik bırakıp gezmeye koyulduk. Bu şehir adını tuz çökeltilerinden almış ve eskiden insanlar geçimlerini bu tuzlardan sağlamış. Ayrıca burası Mozart'ın dünyaya geldiği şehirmiştir. Şehrin kenarından geçen Salzach nehri ve tepedeki saray manzarası dağlarla beraber güzel bir senfoni oluşturmuştu sanki. Mirabell Sarayı'nın bahçesine gittiğimizde bizi orada rengârenk çiçekler karşıladı. Salzburg'un en eski caddelerinden olan Getreidestrasse'de birçok alışveriş mağazası vardı.

Geldiğimizde vakit akşama yaklaştığı için ilk olarak, şehirle söyle bir hemhal olmak adına sokaklarda kaybolduk. Ertesi sabah erkenden kalkıp kahvaltımızı ettikten sonra teleferikle Salzburg'ta bulunan dağa çıktık. Yere ayaklarımızı bastığımızda manzara mükemmeldi. Bulutların arasında yürümek herhalde bu olsa gerekti. Seksenlik amcalar yürüyüş takımlarıyla, çocuklu aileler tam teşekküllü bir şekilde sırf dağ yürüyüşüne gelmişler. Biz de bu dar yollarda yürüyüp man-

zarının, yeşilliğin, temiz havanın, dinginliğin ve huzurun keyfini çıkardık. Daha sonra eski şehre yine dönüp bir daha panoramik olarak gezdik ve soluğu tren garında aldık.

Innsbruck

1,5-2 saatlik tren yolculuğundan sonra Innsbruck'a vardık. Innsbruck 1964 ve 1976 yıllarında kış olimpiyatlarına ev sahipliği yapmış. Ayrıca da Avusturya'nın Tirol adlı eyaletinin de başkenti. Gezimize her zamanki gibi eski şehirden (alt stadt) başlıyoruz. Görülmesi gereken yerlerden biri "Goldenes Dachl" (altın çatı). Burası bir balkon ve binanın o balkon kısmında çok sayıda kişi resimleri var. Ve adı olduğu üzere altın çatısı var. Şehrin ortasından "Inn" nehri geçiyor ve sokaklarındaki rengârenk binalar, saat kulesi, çiçekle bezenmiş pencereler, eski şehri sevimli kılan unsurlardan. Tabi bizim bir şehre gelişimiz hep öğleden sonra olduğu için hemen akşam oluverdi ve kısa bir gezintiden sonra pansiyona döndük.

Ertesi sabah da erkenden kalkıp kış olimpiyatlarının yapıldığı yere, "Bergisel"e gittik. Burada kayakla atlama pisti var ve ziyaretçiler için bir kayakçı, atlama gösterisi yapıyordu. Bu kompleksin terası vardı bir de. Terasta strudel ve kahve alıp dağ manzarasının keyfini çıkarabilirsiniz. Sonra da istikamet şehir merkezi. Türklerin işlettiği bir restorana rast geldik ve öğle yemeğimizi orada yedik. Ve yine trenle Nürnberg'e doğru yola çıktık.

Nürnberg

4 saat kadar yolculuktan sonra Nürnberg'e vardık. Nürnberg, Almanya'nın Bavyera eyaletine bağlı 2.büyük şehri. Nüfusunun %10'unu Türkler oluşturuyormuş. Ve tarihi olarak da Roma Germen İmparatorluğu'nun merkezlerinden biri. Ayrıca 2. Dünya Savaşı'nda da en büyük Nazi merkezlerindenmiş. Bu yüzden 1943-1945 yılları arasında da çok hasar görmüş. Ancak buna rağmen savaştan sonra şehir yeniden inşa edilmiş. Hitler'in en çok sevdiği şehir olarak söylenen Nürnberg, savaş suçlularının yargılandığı Nürnberg Mahkemeleri'ne ev sahipliği yapmış. Ve Nürnberg "Lebkuchen" isimli; tarçın, zencefil ve çeşitli baharatları içeren kurabiyeleriyle meşhur. Pansiyonumuza eşyalarımızı bıraktık ve Nürnberg'i keşfe çıktık. Akşam yemeği olarak pizza yedik. Eski şehirde bizi karşılayan devasa yapı St. Lorenz katedrali imiş. Kapalı olduğu için giremedik. Yapımının 200 yıl sürdüğü söyleniyor. Eski şehir içinden geçen nehir ve nehirdeki tatlı örnekler

şehir ve doğanın nasıl iç içe yaşayabileceğini gösteriyordu. Nehrin üzerinde bulunan köprüdeki müzisyenlerin çaldıkları da bizi ayrıca eğlendirmişti. Binbir çeşit guguklu saat, rengârenk oyuncaklar ve hediyelik eşyalar cadde üzerindeki mağazaların vitrinlerini süslüyordu. Eski şehre şöyle bir aşına olduktan sonra pansiyonumuza gittik ve yarın yapacaklarımızı planladık. Ertesi gün erkenden kalkıp otelde kahvaltımızı ettikten sonra eski şehri gündüz gözüyle bir daha gezdik. Ressam Albrecht Dürer'in evini gördük. Ve en güzeli olan "Stadtmuseum Fembohaus" adlı şehir müzesini gezdik. Bu müzede Nürnberg tarihi çok güzel anlatılmış. Biraz loş bir odaya giriyoruz ve Nürnberg'in başından geçenleri videodan seyrederken önümüzde duran Nürnberg maketinde, videoda anlatılan yer ışıklandırılıyor. Kalesini de şöyle bir dışardan gördükten sonra taksii ile (dokumentationzentrum diye geçiyor) Nazi partisi toplama kampı bilgi merkezine gittik. Burada 2. Dünya Savaşı gerçekçi bir biçimde anlatılıyor. Eski şehirde öğle yemeğinden sonra kule ve surlarla çevrili küçük bir bölgeyi gezdik. Burası da çok cici bir yer. Tarihi yapısı, havası, dokusu her şeyi aynı duruyor gibi. Hediyelikler için ideal bir yer. Kısacası Nürnberg daha gardan çıkar çıkmaz beni kendine hayran

birakan bir şehir.

Ne yenir?

Avusturya'ya has olan şnitzel çok lezzetli. Sachertorte Avusturya'ya has en meşhur tatlılarından. Avusturya'nın bir klasığı olan; elmalı, lor peynirli, vişneli vs. türleri olan strudeli tatmalıyız. Yemek için yaygın bulunan Nordsee'leri yani balık, balık sandviç vs. deniz ürünleri var. Türklerin işlettiği Türkis restoranlarını, marketlerden paket salataları, sandviçleri tercih edebilirsiniz. Fast food zincirleri pek yaygın değil. Almanya'da hepimizce malum olan zaten bir döner kültürü var.

Ulaşım

Avusturya'ya elbette uçakla gittik. Şehirlerarası seyahatlerde trenleri tercih ettik. Grup halinde gezildiğinde fiyatlar daha uygun oluyor. 4 kişilik biletler 100 Euro civarında. Almanya'da anlattığım tüm şehirler Bavyera eyaletinde bulunuyor ve buraya özel "bayern-ticket" diye bir bilet var. Fiyatı 30 Euro civarında. Bu bilet, tüm Bavyera şehirlerinde birkaç gün geçerli. Bilet şehir içinde otobüs, tramvay vs. çoğu yerde kullanabiliyorsunuz. Her şehirde şehir içi ulaşım çok düzenli ve rahat. Konaklama yerini de tüm tren istasyonlarındaki infolardan yapabilirsiniz.